

MØTEINNKALLING

Administrasjonsutvalget

Sted: Formannskapssalen, Kulturhuset
Dato: 12.06.2013
Tid: 09:00

SAKSLISTE

Saksnr.	Tittel
2/13	13/385 PROTOKOLL FRA MØTE I ADMINISTRASJONSUTVALGET DEN 27.02.2013.
3/13	13/773 ÅRSBERETNING - RAKKESTAD KOMMUNE 2012
4/13	13/1224 MEDARBEIDERSKAP SOM TEORETISK OG VERDIMESSIG PLATTFORM FOR ARBEIDSGIVER- OG PERSONALPOLITIKK

Orienteringssaker

- Revisjon – Arbeidskraftplanen
- Lønnsoppgjøret 2013

Eventuelt forfall meldes til Servicekontoret tlf. 69 22 55 00

Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.

Rakkestad, 06.06.2013

Ellen Solbrække (s)
Ordfører

2-13 PROTOKOLL FRA MØTE I ADMINISTRASJONSUTVALGET DEN 27.02.2013.

Saksbehandler: Ranveig Hansen
Arkivsaksnr.: 13/385

Arkiv: **033**

Saksnr.: Utvalg
2/13 Administrasjonsutvalget

Møtedato
12.06.2013

Rådmannens forslag til vedtak

Møteprotokoll – Administrasjonsutvalget 27.02.2013 godkjennes

Vedlegg

Møteprotokoll – Administrasjonsutvalget 27.02.2013

3-13 ÅRSBERETNING - RAKKESTAD KOMMUNE 2012

Saksbehandler: May-Britt Lunde Nordli
 Arkivsaksnr.: 13/773

Arkiv: **210**

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
4/13	Eldrerådet	21.05.2013
6/13	Rådet for funksjonshemmede	21.05.2013
6/13	Ungdomsrådet	21.05.2013
21/13	Formannskapet	22.05.2013
12/13	Teknikk-, miljø- og landbruksutvalget	04.06.2013
8/13	Kultur- og oppvekstutvalget	04.06.2013
3/13	Helse- og omsorgsutvalget	05.06.2013
3/13	Administrasjonsutvalget	12.06.2013
29/13	Formannskapet	12.06.2013
/	Kommunestyret	20.06.2013

Rådmannens forslag til vedtak

Rakkestad kommunestyre vedtar rådmannens forslag til årsberetning for Rakkestad kommune 2012.

Behandling i Formannskapet den 22.05.2013 sak 21/13**Formannskapet behandling:**

Årsberetningen tas til foreløpig orientering og behandles endelig i formannskapet 12.06.2013 - etter at bruker- og interesseutvalg og hovedutvalg har behandlet meldingen.

Vedlegg

1 – Årsberetning 2012, Rakkestad kommune – avlagt av rådmannen 28.3.13.

Bakgrunn

Rådmannen viser i denne saken til sitt forslag til «Rakkestad kommune, årsberetning, 2012. Saken settes opp på sakskartet til formannskapet 22.04.13, og er forventet ferdigbehandlet dette organet 12.06.13.

4-13 MEDARBEIDERSKAP SOM TEORETISK OG VERDIMESSIG PLATTFORM FOR ARBEIDSGIVER- OG PERSONALPOLITIKK

Saksbehandler: Anne Sofie Andersen
Arkivsaksnr.: 13/1224

Arkiv: 400

Saksnr.: Utvalg
4/13 Administrasjonsutvalget

Møtedato
12.06.2013

Rådmannens forslag til vedtak

1. Rakkestad kommune innfører Medarbeiderskap som teoretisk og verdimessig plattform for arbeidsgiver- og personalpolitikk med tilhørende dokumenter.
2. LedMed innføres og tas i bruk som årlig arbeidsmiljøundersøkelse, og som rapportgrunnlag for videre arbeid med arbeidsmiljø.

Bakgrunn

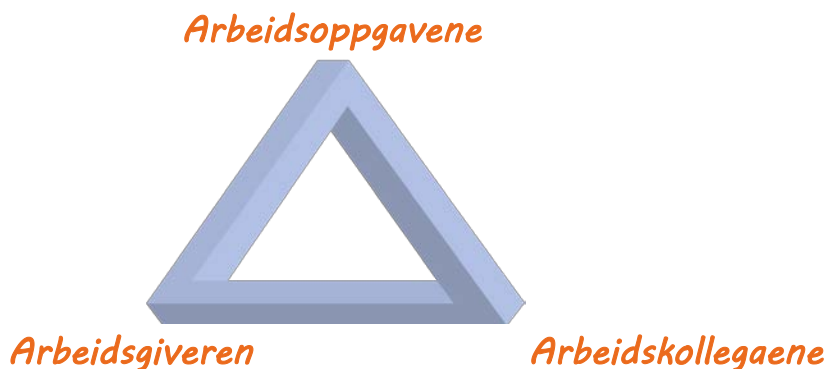
Rakkestad kommune reviderer Strategiplan for arbeidskraft frem mot politisk vedtak høst 2013. Til dette arbeidet hører også nødvendig revisjon av grunnlagsdokumenter, reglementer og maler innen arbeidsgiver- og personalforvaltningen.

Rådmannens ledergruppe gjennomgikk lederutviklingsprogram i regi av Teamwork i 2012. Dette opplegget var basert på Medarbeiderskap som verdimessig plattform. Formannskapetets medlemmer har i tidlig fase vært involvert i veilederopplæring i Medarbeiderskap. Alle verktøy er ikke presentert og gjennomført som planlagt, men grunnleggende presentasjon er gitt i temamøte for Formannskapet.

Saksopplysninger

Medarbeiderskap er bygd på beskrivelsen av en nordisk arbeidslivs- og ledermodell. Norden har et av verdens mest likestilte arbeidsliv med sterkt lov- og avtalemessig rammeverk som sikrer arbeidstakere likestilling og rettigheter. Likestilling mellom kjønn og etniske grupper, likestilling i lønn mellom ulike nivåer og tjenesteområder, generelt høyt utdanningsnivå og stor grad av individualisme er særpreg for nordisk arbeidsliv. Dette gjør at leder- og organisasjonsperspektiver bygd på andre kulturer ikke uten videre kan overføres.

Helt sentralt i medarbeiderskap er forståelsen og balansen mellom ulike rolle i arbeidslivet, samt forståelsen mellom rollene og arbeidsoppgavene. Medarbeiderskap beskrives og illustreres som avklart og balansert forhold overfor kollegaer, overfor ledelse og overfor arbeidsoppgavene.

Medarbeiderskap er et verdigrunnlag som mange konsultentselskaper og selskaper bygger sin virksomhet på.

Teamwork har på basis av Medarbeiderskap utviklet ulike typer verktøy og systemer som er tilpasset og egner seg for personalarbeid i enheter og organisasjoner som en kommune. Mest sentralt er verktøyet LedMed, som først og fremst er tilrettelagt for årlig kartlegging av arbeidsmiljø i enhetene. Led Med vil bli brukt som erstatning for en ordinær medarbeiderundersøkelse. I motsetning til undersøkelser som fokuserer relativt ensidig på arbeidstakersiden, er LedMed bygget opp slik at den ivaretar forholdet Leder – Kollegaer – Arbeidsoppgaver.

Økonomi

Bruk av verktøyene til Teamwork vil samlet sett har en kostnad på rundt kr. 100.000 fra 2014. Dette er regnet i forhold til antall ansatte med i årlig medarbeiderundersøkelse og noe bruk av andre verktøy.

Kostnaden dekkes innenfor personalpolitiske tiltak.

Administrasjonens vurdering

Systematisk kartlegging av arbeidsmiljø gjennom tilbakemeldinger fra ansatte har vært en målsetting i organisasjonen helt fra første Strategiplan for arbeidskraft ble vedtatt. Årlig medarbeiderundersøkelse er en styrke for det helhetlige HMS-arbeidet.

Målet med systematisk bruk av medarbeiderundersøkelse må være å kunne dokumentere godt arbeidsmiljø i alle enheter i Rakkestad kommune. I de tilfeller hvor dette ikke lar seg gjøre i første omgang, skal en medarbeiderundersøkelse gi mest mulig konkret utgangspunkt for videre arbeid.

Medarbeiderskap er godt egnet for å bidra til god rolleforståelse og tydeliggjort ansvarsfordeling i arbeidslivet. Sentrale begreper er myndiggjøring, men også ansvarliggjøring av arbeidstakere.

En styrke for Medarbeiderskap generelt og verktøyene til Teamwork spesielt er at arbeidsoppgaver er en del av balansebildet. Rapport fra gjennomført LedMed gir dessuten konkret oversikt over de forbedringsområder medarbeiderne mest frekventert har påpekt, og gir et godt utgangspunkt for videre arbeid.

Forutsatt vedtak her innarbeides Medarbeiderskap i personalpolitisk ramme verk gjennom arbeidet med Strategiplan for arbeidskraft.

Medarbeiderskap generelt og bruk av LedMed som medarbeiderundersøkelse er forankret i hele ledergruppen på enhetsnivå i Rakkestad kommune. En videre fremdriftsplan åpner for å implementere LedMed allerede høsten 2014 som en introduksjons- og prøverunde, og videre inngå som årlig arbeid i andre kvartal.

Innføring av systematisk bruk av medarbeiderundersøkelse skjer parallelt med vurdering av systematiske brukerundersøkelser som verktøy for å sikre god kvalitet på tjenester.

På bakgrunn av gjennomførte opplegg og vurderinger så langt anbefaler rådmannen Medarbeiderskap som teoretisk og verdimessig plattform for videre arbeid med arbeidsgiver- og personalpolitikk.

Rakkestad kommune

Årsberetning 2012

Saksnr. 13/773

Journalnr. 5491/13

Arkiv 210

Dato 11.04.2013

Vedtatt i Kommunestyret ....

A decorative yellow wavy line runs across the bottom of the page. On the right side, there are two stylized wheat stalks in yellow.

RAKKESTAD
mangfold og samhold

Innhold:

1 – Rådmannens innledende kommentarer,	side	3,
2 – Demografi, samfunn, annet,	side	6,
3 – Rådmannens team,	side	10,
4 – Utvikling og beredskap,	side	12,
5 – Kommunikasjon og service,	side	14,
6 – Økonomi,	side	17,
7 – NAV Rakkestad,	side	19,
8 – Skole,	side	21,
9 – Barnehage,	side	25,
10 – Kultur,	side	28,
11 – Familiesenter,	side	31,
12 – Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter,	side	35,
13 – Hjembaserte tjenester,	side	38,
14 – Bo- og aktivitetstjenester,	side	41,
15 – Teknikk, miljø og landbruk,	side	44,
16 – Investeringer,	side	49,
17 – Økonomi og finans,	side	52,

1 – Rådmannens innledende kommentarer

Rådmannen legger årsberetning 2012 fram til behandling i formannskap og kommunestyre.

Rakkestad kommunes økonomi har alltid gått rundt, men for fem – seks år siden bygde det seg opp en urovekkende ulikevekt mellom utgifter og inntekter. Større tiltak ble satt i verk, og ganske raskt var det på nytt bærekraft i virksomheten. Regnskapsresultatene for 2009 – 2012 er som følger:

	2009	2010	2011	2012
Brutto overskudd,	14 400	11 100	6 400	6 556

Tall i hele tusen kroner.

Netto driftsresultat – kommunens overskudd på driftsregnskapet – er i den samme periode:

	2009	2010	2011	2012
Netto driftsresultat,	9 700	8 400	7 700	5 652

Tall i hele tusen kroner.

Rådmannen ser på netto driftsresultat som det mest representative mål på tilstanden i kommunens økonomi – idet det er et relativt direkte uttrykk for bærekraft og robusthet i den daglige driften.

I en kommunesektor som jevnt over sliter tungt, er disse resultatene absolutt til å leve med. Likevel peker pilene nedover. Det er en følge av det store drifts- og investeringsprogrammet som ble besluttet for tre år siden, og som strekker seg helt fram til 2015 – 2016.

Rakkestad kommune snudde altså en nedadgående utvikling, men ikke uten at det hadde betydelige konsekvenser for forvaltningsaktivitet og tjenesteytelser. I 2008 og 2009 ble større budsjettreduksjoner gjennomført, og etter bare noen få måneder ble forsvarlighet, standard og omfang av kommunal virksomhet et ganske sentralt tema. Det rammet på flere felt – ikke minst skole, helse og omsorg og teknikk og miljø.

Rådmannens forslag til budsjett 2011 og økonomiplan 2011 – 2014 bygde av disse grunner på at hele settet av kommunale velferdsordninger var lite bærekraftig og robust, og at det var et større gap mellom tilbud av og forventninger til kommunale tjenesteytelser.

Over fire år ble det lagt opp til en epokegjørende aktivitetsvekst – som summerer seg opp til styrkede tjenester til brukere, innbyggere og lokalsamfunn. Antall årsverk i barnehage, skole og helse og omsorg økte kraftig fra 2010 – 2011, og også fra 2011 – 2012 er det meget sterk utvikling på disse områdene. Det kommer klart til uttrykk i tabellen nedfor:

År/Vekst	2011	2012	Vekst
Barnehage,	45,26	57,5	12,24
Skole,	110,19	115,14	4,95
Familiesenter,	33,77	41,08	7,31
Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter,	54,88	68,31	13,43
Hjembaserte tjenester,	58,11	60,62	2,51
Bo- og aktivitetstjenester,	46,92	52,82	5,9
Sum	349,13	395,47	46,34

Årsverk.

Tallene er sammensatte. Nye årsverk refererer seg spesielt til overtakelsen av «Elle Melle Barnehage», flere og mere krevende ressurskrevende brukere/tjenester (egen finansiering) og generelle standardhevende tiltak på kommunens virksomhet. Uavhengig av nøyaktig fordeling av ressursene, er Rakkestad kommune i dag personellmessig langt bedre i stand til å ivareta sine oppgaver enn tidligere år.

Utgiftene til ledelse og administrasjon er reelt sett under fylkes- og landsgjennomsnittet:

	Rakkestad	Østfold	Norge
Netto driftsutgifter til administrasjon og styring pr. innbygger,	3 484/3 897	3 513	3 975

Kroner pr. innbygger.

I 2012 er ledelses- og administrasjonsutgiftene kr. 413 pr. innbygger høyere enn normalt – som følge av engangsutgifter til forberedelsen/utredningen av eiendomsskatt. De nye inntektene går altså til tjenesteformål, og ikke til «administrasjon og byråkrati».

Det er langt fra sikkert at oppbyggingen av tjenesteytelser og aktivitet kan fortsette.

Rakkestad kommunes økonomi var i balanse pr. 31.12.12, men det er tegn som indikerer at likevekt mellom utgifter og inntekter har blitt alvorlig forstyrret i første kvartal 2013. I så fall bør budsjett og økonomiplan vurderes på nytt, og de ulike drifts- og investeringstiltak settes i verk i en annen takt og skala enn forutsatt.

Rådmannen ser for seg at det kan bli tema i 2013.

Rakkestad kommune gjorde sine strategiske beslutninger for mere bærekraftige og robuste tjenester for tre år siden, og finansierte utbyggingsprogrammet for disse ytelsene i 2010 og 2011 av oppsparte midler/disposisjonsfondet. Eiendomsskatt ble etablert fra 2012 – som en varig finansiering av den nye aktiviteten.

Den utgjorde kr. 11 613 000 i fjor, og vokser til nesten 18 millioner kroner i 2013. Ifølge økonomiplanen, stabiliserer disse inntektene seg på 22,5 – 25,0 millioner kroner i 2014 – 2016.

Eiendomsskatt er en bærebjelke i kommunens vedtatte tjenesteutviklingsprogram.

For detaljer om kommunens drifts- og investeringsaktivitet, vises til punktene/avsnittene 2 – 17 nedenfor.

Egne prosjekter:

Rakkestad Utvikling sin virksomhet 2012 behandles som egen politisk sak – jf. budsjett 2013 og økonomiplan 2013 – 2016.

Oppsummert:

Rakkestad kommune hadde økonomisk balanse pr. 31.12.12, men det var små marginer og liten økonomisk handlefrihet. Rådmannen oppfatter at budsjettbalansen er ytterligere svekket i tiden etterpå, og at det dermed raskt kan bli nødvendig å vurdere det økonomiske opplegget for 2013 – 2016 på nytt. Det er mulig at drifts- og investeringstiltak må settes ut i livet på en annen måte og i en annen skala enn forutsatt.

Rakkestad kommune er i en krevende finansiell stilling – små buffere og fonds og høy lånegjeld som følge av et vedvarende høyt investeringsnivå.

Spesielt pensjonspremiene/pensjonskostnadene presser likviditeten. Det samlede premie-avvik er nå større enn disposisjonsfondet. Rådmannen er ikke sikker på at kommunen over tid klarer seg uten kassekredittlån.

Politisk nivå bør være forberedt på å etablere en trekkrettighet allerede i 2013.

Rakkestad, 28. mars 2013,

Alf Thode Skog,
rådmann

2 – Demografi, samfunn, annet

Målsettinger:

- Være i tråd med lov om likestilling mellom kjønnene (likestillingsloven).

Likestilling og diskriminering:

Rakkestad kommune har som en del av likestillingsarbeidet, fokus rettet mot diskriminering på arbeidsplassene. Disse utfordringene henger nært sammen. «Strategiplan for arbeidskraft 2009 – 2012» definerer tiltak for best mulig å ivareta eksisterende og nye arbeidstakere og deres arbeidsmiljø. Som IA-bedrift, har kommunen blant annet disse målsettinger i sin arbeidskraftplan:

- Redusere sykefravær.
- Inkludere flere med redusert arbeidsfunksjon i arbeidslivet.
- Øke reell pensjonsalder ved at «seniorer» står lengre i arbeidslivet.

Uønsket deltid og arbeidsordninger:

I forbindelse med at ressursene til helse og omsorg for to år siden ble økt betraktelig, satte Rakkestad kommune ned en arbeidsgruppe – «Graarudutvalget» - som fikk i oppdrag å utrede mer bærekraftige og robuste grunntnuser i seksjonene.

Arbeidsgruppa rapporterte til en partssammensatt styringsgruppe.

Tiltakene har gitt de ønskede resultater – herunder større stillingsstørrelser for ansatte.

Kjønnsmessig balanse:

Rakkestad kommune stimulerer til bedre kjønnsmessig balanse mellom kjønnene i høyere, ledende stillinger – jf. tariffavtalens og likestillingslovens bestemmelser.

Det er fortsatt en målsetting å rekruttere flere menn til stillinger i barnehage- og helse- og omsorgsseksjonene.

Konklusjon:

Rakkestad kommune har gjennom sitt planverk og sine tiltak god oversikt over og framdrift i sine oppgaver som går ut på å ivareta den aktivitetsplikt som følger av likestillingslovens § 1, diskriminerings- og tilgjengelighetslovens § 3 og diskrimineringslovens § 3 A.

Redegjørelsesplikten om likestilling og diskriminering, blir godt håndtert via den rapportering på indikatorer som gjøres til administrasjonsutvalget hvert halvår.

Sykefravær:

Rakkestad kommune har som mål å oppfylle målsettingene i sentral og lokal IA – avtale. Det betyr at sykefraværet skal reduseres, og ikke bør overstige 6,5 prosent for kommunen totalt. Ingen avdeling eller seksjon skal ha et sykefravær på over 10 prosent.

I tillegg er det et mål å finne løsninger (bedriftsintern attføring) for 1 prosent av sykemeldte årsverk innenfor brutto etablert stillings- og lønnsmasse.

Sykefraværet var 1,4 prosent over målsettingen. Det er fortsatt utfordringer knyttet til sykefravær – spesielt i barnehage og helse og omsorg.

Sykefraværstikk er som følger for 2012:

Seksjon/avdeling	2012			2011
	Egenmeldt fravær	Legemeldt fravær	Totalt	
Rådmannens team	0	0	0	0
Økonomi	0,2	10,5	10,7	3,3
Kommunikasjon og service	1,2	4,3	5,5	4,4
Utvikling og beredskap	0,6	0,9	1,5	9,1
NAV	1,1	11,8	12,9	4,4
Skole	1	4,1	5,1	7
Barnehage	1,6	11,9	13,5	10,5
Kultur	0,6	7,2	7,8	4,4
Familiesenter	1	6,1	7,2	6,1
Skautun	0,9	9,5	10,4	8,5
Hjembaserte tjenester	0,5	10,4	10,9	9,3
BOAK	0,9	5,2	6,1	5,1
Teknikk, miljø og landbruk	0,9	6,3	7,2	4,7
Annet	0,5	5	6	1,4
Totalt	0,90	7,00	7,90	6,90

Prosent.

Økonomi, NAV Rakkestad, Barnehage, Hjembaserte tjenester og Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter hadde et sykefravær på over 10 prosent i 2012.

Tabellen viser sentrale likestillingsstørrelser i Rakkestad kommune i 2012:

	Kvinner	Menn	Totalt
Antall ansatte i kommunen,	572	128	700
Rådmann - inkl. stab og støttefunksjoner,	45	37	82
Oppvekst og kultur,	186	45	231
Helse og omsorg,	317	17	334
Teknikk, miljø og landbruk,	24	29	53
Antall ansatte - andel (prosent),	82	18	100

Faktiske tall og prosent.

	Kvinner	Menn	Totalt
Antall årsverk i kommunen,	415,7	92,1	507,8
Rådmann - inkl. stab og støttefunksjoner,	39,9	21,4	61,4
Oppvekst og kultur,	148,8	34	182,8
Helse og omsorg,	208,9	10,2	219,1
Teknikk, miljø og landbruk,	18	26,5	44,5
Antall årsverk - andel (prosent),	82	18	100
Lønn kommunen - pr- årsverk,	399 478	446 612	423 045
Rådmann - inkl. stab og støttefunksjoner,	444 040	536 232	490 136
Oppvekst og kultur,	413 679	449 922	431 800
Helse og omsorg,	384 096	356 302	370 199
Teknikk, miljø og landbruk,	361 721	404 590	383 155
Ledere - andel (prosent),	72	28	100
Rådmann - inkl. kommunalsjefer (prosent),	33	67	100
Avdelings- og seksjonsledere (prosent),	73	27	100
Enhetsledere (prosent),	74	26	100
Andel ledere - av antall ansatte,	9	16	10
Ledere - lønn pr. årsverk,	524 389	587 932	542 339
Rådmann - inkl. kommunalsjefer,	767 500	821 250	803 333
Avdelings- og seksjonsledere,	607 500	624 833	612 227
Enhetsledere,	493 187	530 198	502 653
Stillingsstørrelser:			
Andel 0 - 24,99 prosent,	10	20	12
Andel 0 - 49,99 prosent,	6	3	6
Andel 50 - 74,99 prosent,	26	15	24
Andel 75 - 99,99 prosent,	28	4	23
Andel heltid,	30	58	35

Faktiske tall og prosent.

Tabellen er en statusoversikt over tilsyn i Rakkestad kommune i 2012:

Tilsynsmyndighet	Tema	ESA	Seksjon m.m.	Dato tilsyn	Status
Fylkesmannen i Østfold.	Sosiale tjenester/ behandling av søknad om økonomisk stønad.	12/57	NAV.	28-29 mars 12.	To avvik bekreftet lukket 11.09.12.
Fylkesmannen i Østfold.	Kommunal beredskapsplikt.	12/1283	Brann og beredskap.	08.06.2012.	Avvik ifht ROS utføres i 2013-
Fylkesmannen i Østfold.	Rakkestad kommune som barnehagemyndighet.	12/2657	Barnehage.	24.10.2012.	Et avvik bekreftet lukket 17.12.2012.
Fylkesmannen i Østfold.	Gjennomføring av nasjonale prøver.	12/2049	Skole.	15.09.12.	Avvik på praksis utbedres innen 01.03.2013.
Fylkesmannen i Østfold.	Tvang og makt overfor utviklingshemmede.	12/3088	BOAK.	12.-13.12.12.	Et avvik med frist 18.02.2013.
Det lokale el-tilsyn.	Systemrettet tilsyn.	12/400	TML.	25.01.12.	Fem avvik under lukking.
Det lokale el-tilsyn.	Systemrettet tilsyn.	12/3336	Kirkeng bhage.	08.11.12.	Tre avvik under lukking.
Det lokale el-tilsyn.	Systemrettet tilsyn.	12/3338	Fladstad bhage.	14.11.12.	Fem avvik under lukking.

3 – Rådmannens team

Målsettinger:

- Lede avdelinger og seksjoner – kommunens forvaltningsoppgaver og tjeneste-produksjon – innen rammer fastsatt av politisk nivå.

Økonomi:

Regnskaps- og budsjettall 2012:

Budsjett	Regnskap 2012	Rev. B-2012	Avvik	Oppr. B-2012
Netto regnskap/Netto budsjett	5 741	3 371	-2 370	14 402
Utgifter;				
Lønn	4 795	4 284	-511	7 489
Sosiale utgifter	-9 874	-10 540	-666	-2 767
Varer og tjenester, inngår i egen tjenesteproduksjon	3 341	2 848	-493	11 134
Varer og tjenester, erstatter egen tjenesteproduksjon	373	330	-43	330
Overføringer	9 643	8 866	-777	24
Finansutgifter mv	0	240	240	0
Sum utgifter	8 278	6 028	-2 250	16 210
Inntekter;				
Salgsinntekter	1 742	1 805	63	1 805
Refusjoner	658	852	194	2
Overføringsinntekter	40	0	-40	0
Finansinntekter mv	96	0	-96	0
Sum inntekter	2 536	2 657	121	1 807
Antall ansatte	4,00			
Antall årsverk	3,00			

Netto utgifter ble på 5,741 millioner kroner – mot budsjettet 3,371 millioner kroner.

Rådmannens team brukte 2,370 millioner kroner mer enn det som ble stilt til rådighet for virksomheten.

Utgiftene var 2,250 millioner høyere enn budsjettet, og inntektene kr. 121 000 lavere enn forventet.

Avviket skyldes høyere pensjonskostnader, og større utgifter til kommunal finansiering av spesialisthelsetjenesten (samhandlingsreformen). Dessuten var det inntektssvikt – i første rekke forårsaket av lavere refusjon av merverdiavgift.

Funksjon:

Rådmannens teams fremste oppgave er på den ene side å levere beslutningspremisser og gi rapport om resultater til politisk nivå, og deretter lede, følge opp og kontrollere kommunens forvaltningsvirksomhet og tjenesteproduksjon innen de politisk vedtatte rammer. Mandatet blir konkret til gjennom kommuneplan, økonomiplan, budsjett og annet planverk, men i den praktiske hverdag like mye i form av enkelttiltak/–prosjekter og enkeltsaker. Den måte dette samspillet fungerer på, avgjør i stor grad hvor godt kommunen framstår som tjenesteyter og forvaltningsorgan blant brukere og innbyggere og lokalsamfunn.

Nedenfor – under avdelings- og seksjonspunktene – er det redegjort for administrasjonens og tjenesteapparatets aktivitet sist år.

I tillegg til ledelse av avdelingene og seksjonene, stod flere strategiske oppgaver direkte på rådmannens og rådmannens team sitt program sist år. Det gjelder blant annet sentrumsplan, eiendomsskatteprosjektet, lokal oppfølging av samhandlingsreformen og forberedelse og realisasjon av ulike investeringstiltak.

Tiltakene fortsetter nærmest fullt ut inn i 2013. Dessuten er flere nye prosjekter også satt på programmet.

4 – Utvikling og beredskap

Målsettinger:

- God personalforvaltning.
- Godt brann- og beredskapsvesen.
- God legedekning – fastlegeordningen og de kommunale tjenesteytelsene.

Økonomi:

Avdelingens regnskaps- og budsjettall 2012:

Budsjett	Regnskap 2012	Rev. B-2012	Avvik	Oppr. B-2012
Netto regnskap/Netto budsjett	14 431	15 883	1 452	18 714
Utgifter;				
Lønn	9 930	9 785	-145	9 020
Sosiale utgifter	-971	-955	16	2 171
Varer og tjenester som inngår i egen tjenesteproduksjon	2 944	2 729	-215	2 829
Varer og tjenester som erstatter egen tjenesteproduksjon	6 104	7 239	1 135	6 979
Overføringer	762	356	-406	356
Finansutgifter mv	325	278	-47	319
Sum utgifter	19 094	19 432	338	21 674
Inntekter;				
Salgsinntekter	1 621	1 376	-245	1 376
Refusjoner	2 442	2 174	-268	1 584
Overføringsinntekter	600	0	-600	0
Finansinntekter mv	0	0	0	0
Sum inntekter	4 663	3 550	-1 113	2 960
Antall ansatte	27,00			
Antall årsverk	11,14			

Netto utgifter ble på 14,431 millioner kroner - mot budsjettet kr. 15,883 millioner kroner. Avdelingen brukte dermed 1,452 millioner kroner mindre enn den fikk stilt til disposisjon for sin virksomhet.

Utgiftene er kr. 338 000 mindre enn budsjettet, og inntektene 1,113 millioner kroner større enn forventet

Differanse mellom budsjett og regnskap skyldes utgifter for 2012 som ble bokført i 2011, og at det er hentet inn refusjoner og tilskudd (leger) av staten utover det som var forutsatt.

Personal:

Nytt lønns- og personalsystem er tatt i bruk. Ledelse og avdelinger, seksjoner og enheter har fått bredere og mer grunnlags- og styringsinformasjon for sin virksomhet.

Også elektronisk kvalitetssystem er på plass i organisasjonen. Det styrker helse-, miljø- og sikkerhet og internkontroll i kommunen vesentlig. Ikke minst er avvik/avvikssituasjonen blitt en mer tilgjengelig og helhetlig funksjon.

Lokale lønnsforhandlinger la beslag på betydelige ressurser i 2012.

Legetjenestene:

Rakkestad kommune etablerte to nye fastlegehjemler f.å. – en i Rakkestad legesenter og en hos Bygdelegene. Tilbudet er fremdeles – siste legehjemmel ikke medregnet – under fylkes- og landsgjennomsnittet:

	Rakkestad	Østfold	Norge
Legeårsverk pr. 10 000 innbyggere	9,5	10,3	9,9

Avtalte årsverk.

Sykehjemslegefunksjonen er likeledes bygget ut, og blir nå dekket av to leger hver med 50 prosent stillinger. Det vises til avsnittet «Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter».

Sarpsborg og Rakkestad kommuner gjorde (1.7.12) avtale om smittevern og miljørettet helsevern. Smittevernoverlege er tilsatt – samt at tilsyn og andre oppgaver blir ivaretatt av miljøingeniører.

Legevaktsamarbeidet fungerer som forutsatt.

Rakkestad kommune har en lokal ordning – der fastlegene rykker ut på livstruende hendelser på dagtid. Den blir evaluert i 2013. Samhandlingen med AMK er sånn som den skal være.

Brann- og feievesenet:

Brannvesenet rykket ut 91 ganger i fjor. Det er på samme nivå som året før.

Rakkestad kommune har registrert til sammen 26 særskilte brannobjekter – hvorav 24 enheter ble gjenstand for ordinært tilsyn i 2012.

Brannvesenet feiet 64,4 prosent (2 380) av pipene i kommunen. Det er i samsvar med planene.

Totalt 175 boligtilsyn ble gjennomført i fjor.

5 – Kommunikasjon og service

Målsettinger:

- Effektiv og kvalitetsbevisst informasjon til innbyggere og folkevalgte.
- Driftssikre og tidsriktige systemer innen telefoni og IT.
- Tidsriktig og servicerettet sentralarkiv.
- Fullelektronisk arkiv.
- Egen internettside.
- Kompetanseheving – hvor service til innbyggere, politikere, seksjoner og avdelinger står i fokus.

Økonomi:

Avdelingens regnskaps- og budsjettall 2012:

Budsjett	Regnskap 2012	Rev. B-2012	Avvik	Oppr. B-2012
Netto regnskap/Netto budsjett	24 947	24 930	-17	21 321
Utgifter;				
Lønn	12 082	11 556	-526	11 107
Sosiale utgifter	4 790	4 747	-43	3 231
Varer og tjenester, inngår i egen tjenesteproduksjon	5 367	5 656	289	4 808
Varer og tjenester, erstatter egen tjenesteproduksjon	1 310	1 208	-102	1 208
Overføringer	1 441	893	-548	903
Finansutgifter mv	2 374	2 259	-115	1 452
Sum utgifter	27 364	26 319	-1 045	22 709
Inntekter;				
Salgsinntekter	169	168	-1	168
Refusjoner	2 203	1 221	-982	1 221
Overføringsinntekter	0	0	0	0
Finansinntekter mv	46	0	-46	0
Sum inntekter	2 418	1 389	-1 029	1 389
Antall ansatte	27,00			
Antall årsverk	23,31			

Netto utgifter ble på 24,947 millioner kroner – mot budsjettet 24,930 millioner kroner. Avdelingen brukte altså kr. 17 000 mer enn den fikk stilt til rådighet for sin virksomhet.

Utgiftene er 1,045 millioner kroner over budsjett, og inntektene 1,029 millioner større enn forventet.

Til godtgjørelse folkevalgte, 17. maikomiteen i Rakkestad og tilskudd til andre trossamfunn, ble det et merforbruk på kr. 440 000. Det er dekket inn av større inntekter.

Politisk sekretariat:

Politisk virksomhet kostet mer enn det som var bevilget til formålet. Det ble merutgifter til møtegodtgjørelser på kr. 281 000. Også 17. maifeiringen – kr. 67 000 – og tilskudd til andre trossamfunn – kr. 92 000 – var godt i overkant av budsjettet.

«17. mai-budsjettet» er nok urealistisk lavt, og blir i det reviderte opplegget særskilt evaluert for å tilpasse plan og virkelighet mer til hverandre.

Dette følges opp med tiltak i 2013.

Politisk aktivitet var som følger i 2010 - 2012:

	Møter			Saker		
Utvalg	2012	2011	2010	2012	2011	2010
Kommunestyre,	8	11	10	59	93	63
Formannskap*,	15	15	14	55	56	78
Fast utvalg for plansaker, form.skap,	6	9	5	12	14	9
Teknikk- og miljøutvalg,	5	5	9	31	11	35
Oppvekstutvalg**,	6	5	10		16	28
Omsorgsutvalg**,	5			13		
Fast byggekomite,	9	3	0	12	4	0
Eldreråd,	5	4	7	13	5	8
Råd for funksjonshemmede,	4	2	6	6	3	3
Ungdomsråd,	4	3	6	6	6	8
Viltråd,	3	1	4	15	3	7

*Formannskapet behandler i tillegg saker som valgstyre, valgkomite og klagenemnd. **Oppvekstutvalg og omsorgsutvalg var tidligere ett utvalg: Kultur-, utdanning- og omsorgsutvalg.

Servicekontoret:

Det er rundt 300 henvendelser til servicekontoret hver dag – hvorav telefonkontakt utgjør ca. 85 prosent av alle forespørsler. På det meste, er det målt opp mot 500 henvendelser på en dag.

Telefoni og IT:

I fjor ble «Mobil Bedrift» - mobiltelefoner erstattet fasttelefoner – etablert. Etter noen innkjøringsproblemer, fungerer systemet nå godt.

Flere større IT tiltak er gjennomført. IT anlegget har blant annet nå større batterikapasitet (batterisikkerhet) ved strømbrydd.

Merutgifter til Microsoftlisenser – ca. kr. 700 000 – ble fordelt ut på avdelinger og seksjoner.

Bevilgningene til informasjon er økt – for å finansiere større engasjement i «Lions telefonkatalog» og «Markens Grøde».

Sentralarkiv:

Ny versjon av sak-/arkivsystemet «ESA» ble utsatt til 2013. Samtlige folkevalgte medlemmer fikk likevel Ipad'er for å kunne motta saksdokumenter elektronisk.

Som ledd i påkostninger på råd- og kulturhuset, ble tiltak også gjennomført i arkivlokalene. Riksarkivets avvik for denne delen bygningen er tettet.

6 – Økonomi

Målsettinger:

- God og trygg økonomiforvaltning via rådgivning/veiledning, utviklingsarbeid, styrings- og rapporteringsverktøy og til enhver tid oppdaterte budsjett- og regnskapsdata.

Økonomi:

Avdelingens regnskaps- og budsjettall 2012:

Budsjett	Regnskap 2012	Rev. B-2012	Avvik	Oppr. B-2012
Netto regnskap/Netto budsjett	6 101	6 218	117	5 773
Utgifter;				
Lønn	4 611	4 763	152	4 748
Sosiale utgifter	1 869	1 928	59	1 458
Varer og tjenester, inngår i egen tjenesteproduksjon	417	238	-179	238
Varer og tjenester, erstatter egen tjenesteproduksjon	0	0	0	0
Overføringer	81	27	-54	27
Finansutgifter mv	13	0	-13	0
Sum utgifter	6 991	6 956	-35	6 471
Inntekter;				
Salgsinntekter	425	497	72	497
Refusjoner	459	242	-217	202
Overføringsinntekter	0	0	0	0
Finansinntekter mv	7	0	-7	0
Sum inntekter	891	739	-152	699
Antall ansatte	10,00			
Antall årsverk	10,00			

Netto utgifter ble på 6,101 millioner kroner – mot budsjettet 6,218 millioner kroner. Avdelingen brukte dermed kr. 117 000 mindre enn den fikk stilt til rådighet for sin virksomhet.

Utgiftene er kr. 35 000 over budsjett, og inntektene kr. 152 000 større enn forventet.

Det er altså ingen store avvik mellom plan og det som ble virkelighet i avdelingen.

Ledelse og personal:

Personalsjefen overtok som leder for økonomiavdelingen ultimo 2012, og fra 1.1.13 ble økonomi- og personalfunksjonen samlet i en ny økonomi- og personalavdeling.

Sykefraværet var høyt – 10,7 prosent mot 3,3 prosent året før. Utslaget skyldes spesielle momenter. Det er forventet fall i størrelsen igjen i 2013.

Lønn-, personal- og økonomisystem:

Rakkestad kommune fullførte i fjor anskaffelsen av nytt lønn-, personal- og økonomisystem, og har i hovedtrekk nå implementert det i hele organisasjonen. Det er et vidtfavnende og moderne styrings- og ledelsesverktøy – som gjør tilgjengelig styrings- og ledelsesinformasjon enklere og bedre enn de tidligere instrumentene.

Innføringsfasen strekker seg inn i 2013. Full effekt av investeringene er derfor ennå ikke hentet ut.

Regnskap:

Forrige regnskap ble avlagt tre uker etter tidsfristen – fordi økonomisystemene ble skiftet ut i overgangen 2011 - 2012. Også revisjonen lå etter i sitt arbeid. Den avsluttende politiske behandling av regnskapssaken ble av disse grunner forsinket med flere måneder.

Siste regnskap er datert 15. februar 2013 – som er fristen for å avlegge regnskapet.

Skatt:

Rakkestad kommune vurderte i fjor sommer å samarbeide med Sarpsborg kommune om skatteinnfordring og skatteregnskap. Prosjektet ble skrinlagt – fordi egen ordning ble sett på som bærekraftig og robust og den i tillegg falt rimeligere ut enn et fellestiltak.

Lønn:

Lønn hadde stabil drift i 2012.

7 – NAV Rakkestad

Målsettinger:

- Flere i arbeid og aktivitet, færre på stønad.
- Et velfungerende arbeidsmarked.
- Rett tjeneste og stønad til rett tid.
- God service tilpasset brukernes forutsetninger og behov.
- En helhetlig og effektiv arbeids- og velferdsforvaltning.

Økonomi:

Seksjonens regnskaps- og budsjettall 2012:

Budsjett	Regnskap 2012	Rev. B-2012	Avvik	Oppr. B-2012
Netto regnskap/Netto budsjett	22 569	22 462	-107	23 156
Utgifter;				
Lønn	9 335	9 490	155	9 673
Sosiale utgifter	2 134	2 189	55	1 700
Varer og tjenester, inngår i egen tjenesteproduksjon	739	592	-147	788
Varer og tjenester, erstatter egen tjenesteproduksjon	8 128	7 876	-252	7 747
Overføringer	6 517	6 199	-318	6 682
Finansutgifter mv	564	210	-354	210
Sum utgifter	27 417	26 556	-861	26 800
Inntekter;				
Salgsinntekter	2	0	-2	0
Refusjoner	4 331	3 924	-407	3 474
Overføringsinntekter	0	0	0	0
Finansinntekter mv	516	170	-346	170
Sum inntekter	4 849	4 094	-755	3 644
Antall ansatte	12,00			
Antall årsverk	11,10			

Netto utgifter ble på 22,569 millioner kroner – mot budsjettet 22,462 millioner kroner. Seksjonen brukte altså kr. 107 000 mer enn den fikk stilt til disposisjon for sin virksomhet.

Utgiftene er kr. 861 000 over budsjett, og inntektene var kr. 705 000 større enn forventet. Det gir en ressursbruk for året under ett temmelig nøyaktig på budsjetttrammen.

Merutgifter er dekket inn av høyere refusjoner.

Personal:

Seksjonen ble omorganisert – delt inn i to enheter – i 2012.

NAV Rakkestad – kommune – har 11,1 årsverk.

Sykefraværet var på 12,9 prosent i 2012 – mot 4,4 prosent i 2011. Det er ventet at dette fraværet faller tilbake til «normaltall» allerede inneværende år (2013).

Kommune:

På kommunal side er aktivitetsnivået høyt. Antall klienter som mottar sosialhjelp er 207. Det har ligget i denne størrelsesordenen over lang tid.

En «aktivitetsgruppe» ble etablert på høsten 2012. Den bidrar til større arbeidsfokus for mottakere av sosialhjelp. Flere som gikk på slike ytelser, har nå skaffet seg ordinært arbeid. Andre har flyttet fra kommunen.

ASVO Rakkestad AS leder prosjektet – som strekker seg fram til september 2014.

«Aktivitetsgruppen» blir sett på som et sentralt element i det sosialfaglige arbeidet i seksjonen framover.

Støttekontakt, avlastningstjenester og koordinering og deltakelse i ansvarsgrupper var omtrent som forutsatt.

NAV Rakkestad er involvert i kommunens program for ressurskrevende tjenester. Tiltak har et betydelig økonomisk omfang.

Indikatorer for sosialhjelp:

Indikatorer,	2012	2011	2010	2009
Antall sosialhjelpsmottakere,	207	190	190	207
Sosialhjelpsmottakere i prosent av befolkning,	2,6	2,5	2,5	2,8
Gjennomsnittlig stønadslengde,	4,1	5,3	5,4	4,9
Gjennomsnittlig utbetaling pr. stønadsmåned,	7 678	5 978	5 630	6 121

Antall – Prosent – kroner

Tallene er stabile i 2009 – 2012.

Stat:

NAV Rakkestad bidrar også til å heve aktivitetsnivået blant de arbeidsledige gjennom statlige tiltak – full oppfølging av arbeidsledige under 25 år og individuelt tilpasset oppfølging av brukerne i kvalifiseringsprogrammet. Resultatene av innsatsen er relativt gode.

8 – Skole

Målsettinger:

- Barn og unge skal ha en trygg og god oppvekst der de får gode muligheter til å føle trygghet, tillit og trivsel. De skal bli sett og verdsatt, kunne kjenne tilhørighet, vite grensene for frihet og møte respekt for sin individualitet.
- Alle elever skal oppleve mestring i skolehverdagen.
- Det er nulltoleranse for mobbing.

Økonomi:

Seksjonens regnskaps- og budsjettall 2012:

Budsjett	Regnskap 2012	Rev. B-2012	Avvik	Oppr. B-2012
Netto regnskap/Netto budsjett	76 636	77 529	893	74 307
Utgifter;				
Lønn	58 958	54 935	-4 023	53 308
Sosiale utgifter	16 717	16 484	-233	14 761
Varer og tjenester, inngår i egen tjenesteproduksjon	8 485	8 088	-397	8 232
Varer og tjenester, erstatter egen tjenesteproduksjon	7 662	7 377	-285	7 377
Overføringer	1 021	566	-455	566
Finansutgifter mv	321	103	-218	89
Sum utgifter	93 164	87 553	-5 611	84 333
Inntekter;				
Salgsinntekter	3 174	3 047	-127	3 047
Refusjoner	13 331	6 977	-6 354	6 977
Overføringsinntekter	5	0	-5	0
Finansinntekter mv	19	0	-19	0
Sum inntekter	16 529	10 024	-6 505	10 024
Antall ansatte	137,00			
Antall årsverk	115,14			

Netto utgifter ble på 76,636 millioner kroner – mot budsjettet 77,529 millioner kroner. Seksjonen brukte dermed kr. 893 000 – 1,15 prosent – mindre enn det den fikk stilt til disposisjon for sin virksomhet.

Utgiftene er over budsjett (5,6 millioner kroner), men inntektene har en enda større økning (6,5 millioner kroner).

Samtlige skoler gikk ut med netto merutgifter – regnskap over budsjett – men det er kompensert av mindre utgifter eller mer inntekter innen «Fellesutgifter – grunnskolen», «Undervisning – flyktninger» og «Voksenopplæring». Avvikene er altså ikke tilfeldige, men derimot resultatet av strategiske valg.

Skoletinget:

Skoletinget er en dialog- og samarbeidsarena mellom Rakkestadskolens forskjellige aktører. Politisk nivå og administrativ ledelse møter skolene – for å diskutere så vel status som hvilke utfordringer grunnskolen står overfor på kort og lengre sikt. På bare to – tre år, har det blitt den sentrale talerstol og møteplass på skoleområdet.

Skoletinget ble avviklet i mars. Fokus var på elevenes arbeidsmiljø. Rådmannen satte på høsten – basert på prosesser blant annet i kultur- og oppvekstutvalget – i gang et «mobbeforebyggende program» i skolen. Det avsluttes med en enkel rapport våren 2013.

Elevtallet:

Rakkestadskolen hadde i fjor noe færre elever enn tidligere år. Ut fra fødselstallene fortsetter denne utviklingen ennå en tid. Netto tilflytting kan påvirke bildet.

I skoleåret 2012 – 2013 startet elever i skolene som følger:

Skole	Elevtall
Bergenus skole,	47
Os skole,	33
Kirkeng skole,	15
Sum, Antall.	95

Til sammenligning gikk 107 elever ut av 10. klasse på ungdomsskolen.

Spesialundervisning:

Spesialundervisning er nå en relativt stabil størrelse i Rakkestadskolen. Andel barn med slikt tilbud varierer fra 7,5 – 7,8 prosent i 2010 – 2012. Denne utviklingen henger trolig sammen med at flere elever ved skolestart velger nærskolen framfor Mortenstua skole.

I dag har Rakkestad kommune bare en elev ved Mortenstua skole.

Ressurssituasjonen:

Rakkestad kommune har over flere år prioritert skole høyt, og blant annet fordelt penger til nye lærerårsverk på barne- og ungdomstrinnet både i 2012 og 2013. Av disse grunner er ressurssituasjonen i Rakkestadskolen i dag langt bedre enn i Østfold og landet som helhet.

Statistisk Sentralbyrås tall (kostra) pr. 31.12.12 er:

Formål,	Rakkestad	Østfold	Norge
Netto driftsutgifter grunnskole, pr. innbygger 6 - 15 år, Kroner.	97 107	91 535	96 319

Dette er en bra utvikling for Rakkestadskolen.

Skolefritidsordningen:

Oppslutningen om skolefritidsordningen gikk ned over flere år. Tendensen snudde for to år siden (2011). I 2012 ble 171 barn meldt inn i ordningen. Det er en vekst på 11 barn fra året før.

Skolefritidsordningen blir evaluert i 2013. Rapport legges fra til politisk behandling.

Eksamensresultater og nasjonale prøver:

Rakkestad kommunes målsetting er at dens elever oppnår resultater på nasjonale prøver og eksamen minst på landsgjennomsnittet.

I 2012 oppfyller resultatene på de nasjonale prøvene for femte trinn målsettingene. På åttende trinn er det svakere score – noe som understreker viktigheten av å ha høyt fokus på de grunnleggende ferdighetene i hele skoleløpet.

Når det gjelder eksamen, er kommunens målsetting nådd både i 2011 og 2012.

Elevenes interesse for studieforbereidende programmer varierer. I 2012 søkte 45 prosent av elevene seg til tilbud på videregående nivå som gir studiekompetanse.

Valgfag:

På åttende trinn i ungdomsskolen er valgfag innført. Det blir utvidet i tiden framover – i takt med statlige prioriteringer inntil at alle elever på 8 – 10. trinn er på ordningen i 2014 – 2015.

Overgang til videregående skole og karriereveiledning:

Fortsatt er det mange elever som ikke fullfører videregående opplæring. Via ulike tiltak – som forsøk med arbeidslivsfag og «Ny Giv» - legger kommunen til rette for at elevene gjør korrekte linjevalg og avslutter videregående skole.

I samarbeid med Østfold fylkeskommune, er det etablert et «Nettverk for karriereveiledning i Indre Østfold». Det skolerer kontaktlærere og rådgivere i faget «Utdanningsvalg».

Resultatene så langt indikerer at tiltaket har god effekt på «fracfall». Likevel er det ennå tidlig å trekke entydige konklusjoner.

IKT:

Alle åttende klassinger fikk PC ved skolestart. Nå disponerer elever på åttende og niende trinn sin egen PC. Fra neste skoleår har samtlige elever i ungdomsskolen egen PC.

Investeringsbevilgningene ble brukt til å anskaffe digitale tavler og PC'er.

Ifølge IKT planen blir alle klasserom utstyrt med digitale tavler i de neste årene.

9 – Barnehage

Målsettinger:

- Stabilisere standarden på barnehagen – med brukerne i fokus.
- God dekning av pedagogisk personell.
- Tilstrekkelige og forutsigbare økonomiske rammer i den enkelte barnehage.
- Opprettholde full barnehagedekning og balanse mellom tilbud og etterspørsel etter barnehageplasser i barnehagemarkedet.

Økonomi:

Seksjonens regnskaps- og budsjettall 2012:

Budsjett	Regnskap 2012	Rev. B-2012	Avvik	Oppr. B-2012
Netto regnskap/Netto budsjett	37 805	38 778	973	35 330
Utgifter;				
Lønn	22 460	19 922	-2 538	17 876
Sosiale utgifter	7 964	7 677	-287	5 481
Varer og tjenester, inngår i egen tjenesteproduksjon	1 564	1 218	-346	1 218
Varer og tjenester, erstatter egen tjenesteproduksjon	14 995	15 450	455	16 200
Overføringer	323	125	-198	125
Finansutgifter mv	178	133	-45	178
Sum utgifter	47 484	44 525	-2 959	41 078
Inntekter;				
Salgsinntekter	5 693	4 902	-791	4 902
Refusjoner	3 630	846	-2 784	846
Overføringsinntekter	0	0	0	0
Finansinntekter mv	358	0	-358	0
Sum inntekter	9 681	5 748	-3 933	5 748
Antall ansatte	60,00			
Antall årsverk	57,50			

Netto utgifter ble på 37,805 millioner kroner – mot budsjettet 38,778 millioner kroner. Seksjonen forbrukte altså kr. 973 000 mindre enn den fikk stilt til disposisjon for sin virksomhet.

Utgiftene er over budsjett (2,959 millioner kroner), men inntektene har en enda større økning (3,933 millioner kroner). Det er sånn sett inntektsveksten – særlig salgsinntekter (barnehageplasser) og finansielle disposisjoner (fonds) – som lager det positive avviket.

Barnehageplasser og barnehage tilbud:

I Rakkestad kommune var det 480 barnehageplasser – private og kommunale – pr. 31.12.12. Det fordeler seg med 65,8 prosent på kommunale plasser og 34,2 prosent i private enheter. Som følge av overtakelsen av «Elle Melle Barnehage» fra 1.8.12, vokste andelen kommunale plasser sterkt fra 2011 – 2012. Tallene er som følger pr. 31.12.12:

	Rakkestad	Østfold	Norge
Andelen barn i kommunale barnehager av antall barn totalt, Prosent.	65,8	38,8	50,8

Ifølge tabellen går ca. 90 prosent av barna 1 – 5 år i barnehage. Personalet i kommunens barnehager er dessuten godt kvalifisert – god dekning av førskolelærere og ansatte med annen fagutdanning:

	Rakkestad	Østfold	Norge
Andel barn 1 - 5 år med barnehageplass,	87	87,7	90,8
Andel barn 3 - 5 år med barnehageplass,	95,2	95	97,1
Andel ansatte med førskolelærerutdanning,	42,2	37,5	33,7
Andel ansatte med annen fagutdanning, Prosent.	36	26,8	28,5

Rakkestad kommune driver også sine barnehager rimeligere enn Østfoldkommunene og det som er gjennomsnittet for landet:

	Rakkestad	Østfold	Norge
Brutto driftsutgifter pr. barn i kommunal barnehage,	128 805	157 595	157 355
Netto driftsutgifter pr. innbygger 1 - 5 år, Kroner.	93 066	105 833	114 949

Rådmannen vurderer det som totaløkonomisk godt for kommunen – i det en større del av de frie inntektene dermed er disponibel for andre formål. Samlet sett er det snakk om ganske store ressurser.

Standard i barnehagene:

Strategisk kompetanseutvikling og tiltak er satt i gang for alle barnehager i samsvar med den vedtatte kompetanseplanen.

Planen etablerer standarder og sikrer den pedagogiske kvaliteten i de kommunale barnehager. Verdigrunnlag og kvalitetsmål forplikter de ansatte i enhetene. Rakkestad kommunes fem barnehager er ulike og med hver sine særtrekk. I sum utgjør de «Rakkestadbarnehagen», og er det viktigste og sterkeste tilbudet i det lokale barnehagemarkedet.

Private barnehager er invitert med i kvalitetsutviklingen.

«Rakkestadbarnehagen» arbeider nå konkret etter prosedyrer – slik at barn som trenger et forsterket tilbud får et godt utbytte av barnehageoppholdet. Det er videre satt i verk tiltak for å styrke språkforståelsen hos minoritetspråklige barn.

«Åpen barnehage» har som formål å skape samarbeid med/mellom flerkulturelle familier.

Rekrutteringstiltak for pedagogisk personell:

Rakkestad kommune har satt i verk flere tiltak på dette området.

I barnehagene er pedagogtettheten økt utover den lovfestede normen – for å styrke den pedagogiske kvaliteten og det pedagogiske miljøet.

Det er ingen pedagoger som går på dispensasjon i kommunale barnehager. En privat barnehage har midlertidig unntak fra utdanningskravet for pedagogisk leder.

Sykefravær:

Sykefraværet i kommunale barnehager var høyt i 2012 – 13,5 prosent mot 10,5 prosent i 2011. Det er tema for særskilt oppfølging i 2013.

Økonomi:

For to år siden (2011), ga staten kommunene fullt forvaltningsansvar for barnehagesektoren. Det innebærer både forpliktelse til å oppfylle barn sin rett til barnehageplass, og – uavhengig av om drift skjer i egen eller ikke kommunal regi – finansiere de tilbudene som blir etablert. Som ledd i reformen, er et omfattende regelverk for likeverdig behandling av kommunale og ikke kommunale barnehager fastsatt.

Rakkestad kommune har lykket godt på barnehageområdet i de siste to – tre årene. Fordi driften er kostnadseffektiv og konkurransedyktig både i fylkes- og nasjonal målestokk, har kommunen etter hvert hånd om opp mot to tredjedeler av det lokale barnehagemarkedet. De private enhetene utgjør et sunt og nyttig supplement til kommunens virksomhet.

Lave enhetskostnader er et resultat av organisatoriske tiltak, og bedre kvalitet – høyere pedagogtetthet i de forskjellige barnehagene – følger av bevisste kommunale prioriteringer.

I overgangen 2012 – 2013 er barnehagemarkedet harmonisk og i god balanse. Rådmannen vurderer den som en viktig premiss for en fortsatt god utvikling på området i 2013 – 2016.

10 – Kultur

Målsettinger:

- Rakkestad kommune har et rikt kulturliv med variasjon og mangfold og hvor barn og unge er prioritert.
- Alle, både barn og voksne, sikres tilgang på kunst- og kulturopplevelser, og får mulighet til å drive med idrett og fysisk aktivitet ut fra ulike behov, forutsetninger og interesser.
- Kulturadministrasjonen er et serviceinnstilt bindeledd mellom det offentlige på den ene siden og frivillige organisasjoner og publikum på den andre siden.

Økonomi:

Seksjonens regnskaps- og budsjettall 2012:

Budsjett	Regnskap 2012	Rev. B-2012	Avvik	Oppr. B-2012
Netto regnskap/Netto budsjett	8 786	9 453	667	9 207
Utgifter;				
Lønn	4 619	5 442	823	5 346
Sosiale utgifter	1 525	1 668	143	1 524
Varer og tjenester, inngår i egen tjenesteproduksjon	2 130	2 225	95	2 225
Varer og tjenester, erstatter egen tjenesteproduksjon	572	45	-527	45
Overføringer	1 674	1 738	64	1 829
Finansutgifter mv	139	104	-35	8
Sum utgifter	10 659	11 222	563	10 977
Inntekter;				
Salgsinntekter	1 148	1 313	165	1 313
Refusjoner	449	276	-173	276
Overføringsinntekter	277	6	-271	6
Finansinntekter mv	0	175	175	175
Sum inntekter	1 874	1 770	-104	1 770
Antall ansatte	34,00			
Antall årsverk	10,67			

Netto utgifter ble på 8,786 millioner kroner – mot budsjettet 9,453 millioner kroner. Seksjonen brukte dermed kr. 667 000 mindre enn den fikk stilt til disposisjon for sin virksomhet.

Utgiftene er kr. 563 000 mindre enn budsjett, og inntektene var kr. 104 000 større enn forventet.

Rådmannen vurderer kulturseksjonens aktivitet til å være i samsvar planforutsetningene, og at avvik mellom regnskap og budsjett er innenfor det akseptable.

Kulturbudsjettet:

Sammenlignet med Østfoldkommunene og landet, bruker Rakkestad kommune relativt sett mye penger på kultur:

	Rakkestad	Østfold	Norge
Netto driftsutgifter for kultursektoren pr. innbygger,	1 960	1 438	1 848
Netto driftsutgifter kultursektoren av totale netto driftsutgifter,	3,9	3,1	3,8

Kroner og prosent.

Budsjettets tiltak:

Tidlig på høsten ble kulturhuset gjenåpnet etter brannen. Det er på nytt et aktivum og en viktig ressurs for kulturaktiviteter og kulturlivet i lokalsamfunnet. Investeringsprosjektet er ikke avsluttet, men blir videreført – bevilgning 4,5 millioner kroner – i 2013.

Kulturskolerektor er utvidet til halv stilling fra 1.8.12.

Forfatter til gårds- og slektshistorie er rekruttert, og prosjektet som sådant er dermed satt i gang.

Fordeling av kulturbudsjettet:

Rakkestad kommune fordeler kulturbudsjettet som følger på formål:

	Rakkestad	Østfold	Norge
Netto driftsutgifter - aktivitet barn og ungdom,	8,8	9	9
Netto driftsutgifter - bibliotek,	11,2	15,5	14,7
Netto driftsutgifter - kino,	3,1	1,5	0,8
Netto driftsutgifter - museer,	5,7	3,3	3,5
Netto driftsutgifter - kunstformidling,	0,1	3,1	5,8
Netto driftsutgifter - idrett,	8,4	7,3	11,7
Netto driftsutgifter - kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg,	4,7	24,8	17,9
Netto driftsutgifter - musikk- og kulturskoler,	8,7	9,2	14,7
Netto driftsutgifter - andre kulturaktiviteter,	19,3	16,8	12,6
Netto driftsutgifter - kommunale kulturbygg,	30,2	11,2	9,3

Prosent.

Det er noen variasjoner i hvordan Rakkestad kommune og fylkets og landets kommuner bruker sine kulturpenger. Dog er det ikke snakk om store avvik.

Sammenlignet med landet, er andelen midler som går til folkebibliotek og musikk- og kultur-skoler lavere.

I tolkning av statistikken, må netto driftsutgifter til kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg og netto driftsutgifter til kommunale kulturbygg sees under ett. Hver tredje «kulturkrone» går til disse formål.

Bruk av kulturtilbudene:

Innbyggere og lokalsamfunn bruker i varierende grad kulturtilbudene:

	Rakkestad	Østfold	Norge
Besøk i folkebibliotek - pr. innbygger,	2,6	3,3	4,2
Barnelitteratur - utlån pr. innbygger 0 -13 år,	6,4	8,6	9,5
Voksenlitteratur - utlån pr. innbygger 14 år og mer,	3	2,1	2,1
Bokutlån - pr. innbygger totalt,	3,5	3,2	3,4
Besøk pr. kinoforestilling,	28,4	27,5	31,4
Andel skoleelever i musikk-/kulturskole av totale antall barn (6 - 15 år),	11,8	7,7	15,6
Andel skoleelever som står på venteliste av totale antall barn (6 - 15 år),	9,9		
Netto driftsutgifter til idrett - pr. innbygger,	165	105	217
Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud barn og unge pr. innbygger,	173	129	167

Kroner og prosent.

Rakkestad kommune og «gjennomsnittskommunen» prioriterer kultur noe ulikt. Likevel er forskjellene ikke veldig store. Andel elever i musikk- og kulturskole ligger lavere enn på landsplan. Muligens er også ventelistene på det aktuelle felt høye, men her eksisterer det ikke sammenlignbare regionale eller nasjonale størrelser.

11 – Familiesenter

Målsettinger:

- Utvikle og samordne tjenestetilbudet i en helhet – så langt mulig tilpasset den enkelte bruker.

Maksimere ressursutnyttelse og tjenestekvalitet via tiltak.

Økonomi:

Seksjonens regnskaps- og budsjettall 2012:

Budsjett	Regnskap 2012	Rev. B-2012	Avvik	Oppr. B-2012
Nett regnskap/Netto budsjett	36 092	36 719	627	34 351
Utgifter;				
Lønn	25 055	26 333	1 278	23 861
Sosiale utgifter	7 148	7 509	361	6 698
Varer og tjenester, inngår i egen tjenesteproduksjon	6 390	4 539	-1 851	4 941
Varer og tjenester, erstatter egen tjenesteproduksjon	6 132	6 181	49	6 682
Overføringer	2 156	2 134	-22	2 084
Finansutgifter mv	561	49	-512	61
Sum utgifter	47 442	46 745	-697	44 327
Inntekter;				
Salgsinntekter	135	96	-39	96
Refusjoner	10 144	9 809	-335	9 759
Overføringsinntekter	29	119	90	119
Finansinntekter mv	1 042	0	-1 042	0
Sum inntekter	11 350	10 024	-1 326	9 974
Antall ansatte	36,00			
Antall årsverk	41,08			

Netto utgifter ble på 36,092 millioner kroner – mot budsjettet 36,719 millioner kroner. Seksjonen brukte altså kr. 627 000 mindre enn det den fikk stilt til disposisjon for sin virksomhet.

Utgiftene er kr. 697 000 over budsjettet, og refererer seg til ressurskrevende tjenester, psykisk helse og ekstraordinær ressursbruk i barnevernet. Inntektene ble samtidig 1,326 millioner kroner større. Størstedelen – ca. 1 million kroner – skyldes finansielle inntekter eller bruk av bundne fonds.

Helsestasjon:

Helsestasjon og skolehelsetjeneste rapporterer vanskeligheter med å tilpasse aktiviteten til nye behov – spesielt innvandrerbarn og – familier. Rådmannen ser på det også som en ledelsesutfordring framover. Enhetens ressurser og resultater, er over så vel regionale som nasjonale gjennomsnittstall:

	Rakkestad	Østfold	Norge
Netto driftsutgifter til helsestasjon/skolehelsetjeneste - pr. innbygger,	2 307	1 633	1 835
Andel nyfødte med hjemmebesøk - to uker etter hjemkomst,	114	68	81
Andel spedbarn med fullført helseundersøkelse - 8. leveuke,	114	101	97
Andel barn med fullført helseundersøkelse - 2 - 3 års alder,	98	70	91
Andel barn med fullført helseundersøkelse - 2 - 3 års alder,	50	71	92
Andel barn med fullført helseundersøkelse ved utgangen av første trinn,	117	73	90

Utgifter pr. innbygger og for øvrig prosent.

Årsverk helsesøstre og jordmødre er over og på fylkes- og landsgjennomsnittet (2011).

Barnevern:

Barnevernet er fremdeles en utfordrende og tung kommunal oppgave, og også sist år ble drifts- og økonomisituasjonen i enheten vanskelig. Det var tema i begge tertialrapportene.

Utgiftene til barnevernformål pr. innbygger er høye:

	Rakkestad	Østfold	Norge
Netto driftsutgifter pr. innbygger - barnevern,	2 282	1 801	1 540

Kroner.

Barnevernet hadde flere større omsorgssaker i slutten av 2011 og første delen av 2012, og derfor vokste også utgiftene til formålet målt i netto driftsutgifter pr. innbygger sterkt i året under ett.

Nye meldinger til barnevernstjenesten var 75 mot 73 i 2011. Det ble registrert overskridelse av undersøkelsesfristen i 3 saker. Tilsvarende tall var 7 året før.

Ifølge Statistisk Sentralbyrås statistikk (kostra), er andelen barn på tiltak 0 -17 år/0 – 22 år ca. 25 prosent over landsgjennomsnittet. Det er naturlig nok ressursfordrende. Tallene er:

	Rakkestad	Østfold	Norge
Andel barn på tiltak - 0 -17 år,	6		4,8
Andel barn på tiltak - 0 - 22 år,	4,7		3,7

Prosent.

Det lokale barnevernet er kompetansemessig på fylkes- og landsgjennomsnittet:

	Rakkestad	Østfold	Norge
--	-----------	---------	-------

Stillinger med fagutdanning – barn 0 - 17 år,	3,4	3,4	3,3
---	-----	-----	-----

Prosent.

Psykisk helse:

Fra 1. september f.å. er psykisk helse og barn- og ungdomsteam i samme enhet.

Psykisk helse står overfor en stabilt høy etterspørsel etter tjenester, og også et brukerbilde som blir mer komplisert og komplekst. Dette forsterkes av at spesialisthelsetjenesten legger om og reduserer sin behandlingsskapasitet.

Vedtatt rustiltak var forsinket, men ble satt i verk før årsskiftet.

Tabellen viser sentrale brukertall i psykiatritjenesten i de siste to årene:

	2012	2011
Brukere av psykiatritjenester - 0 - 12 år,	22	18
Brukere av psykiatritjenester - 13 - 17 år,	25	26
Brukere av psykiatritjenester - 18 - 49 år,	89	111
Brukere av psykiatritjenester - 50 - 84 år,	38	39
Avslag på forespørsler om psykiatritjenester,	20	10

Antall.

Barn- og ungdomsteam:

Barn- og ungdomsteamet gir tjenester til barn med sammensatte vanskeligheter – i hjem, fritid og skole. Behovene er store og voksende. Større ressurser ble satt inn til formålet i løpet av året.

Drift av bolig med heldøgns bemanning, ble i fjor høst overført til Bo- og aktivitetstjenester.

Ergo- og fysioterapitjenesten:

Rakkestad kommune styrket sist år fysioterapifunksjonen – private driftsavtaler – for å øke rehabiliteringskapasitet og redusere ventelister på området. Selv om alle problemer dermed ikke er løst, er status innen tjenesten relativt god. Tallene er:

	Rakkestad	Østfold	Norge
Fysioterapiårsverk pr. 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten,	10,3	7,8	8,6
Årsverk av fysioterapeuter pr. 10 000 innbyggere, 0 - 5 år,	6,9	6,8	5,3
Årsverk av fysioterapeuter pr. 10 000 innbyggere, rehabilitering og behandling,	8,2	6,5	7,1
Fysioterapitimer pr. uke pr. beboer i institusjon,	0,73	0,33	0,32
Årsverk av ergoterapeuter pr. 10 000 innbyggere,	3,6	2,1	3

Forholdstall.

Frivillig sentral:

Aktiviteten er og har vært som forutsatt.

Nye tiltak er bowls og livstils cafeer.

Syssetting, aktivitet og miljø:

Aktivitet var som planlagt.

12 – Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter

Målsettinger:

- Pasienter som trenger heldøgns pleie og omsorg gis nødvendig helsehjelp og sikres at de grunnleggende behov dekkes – faglig og kvalitetsmessig.
- Pasienter på ulike typer tidsbegrenset opphold sikres et forutsigbart, faglig og målrettet opphold – der formålet er reell tilbakeføring til hjemmet.

Økonomi:

Seksjonens regnskaps- og budsjettall 2012:

Budsjett	Regnskap 2012	Rev. B-2012	Avvik	Oppr. B-2012
Netto regnskap/Netto budsjett	37 889	38 399	510	37 594
Utgifter;				
Lønn	35 193	32 936	-2 257	33 065
Sosiale utgifter	11 073	11 035	-38	10 142
Varer og tjenester, inngår i egen tjenesteproduksjon	5 668	5 254	-414	5 128
Varer og tjenester, erstatter egen tjenesteproduksjon	24	11	-13	16
Overføringer	979	618	-361	618
Finansutgifter mv	59	41	-18	0
Sum utgifter	52 996	49 895	-3 101	48 969
Inntekter;				
Salgsinntekter	11 422	10 666	-756	10 546
Refusjoner	3 633	830	-2 803	830
Overføringsinntekter	40	0	-40	0
Finansinntekter mv	12	0	-12	0
Sum inntekter	15 107	11 496	-3 611	11 376
Antall ansatte	106,00			
Antall årsverk	68,31			

Netto utgifter ble på 37,889 millioner kroner – mot budsjettet 38,399 millioner kroner. Seksjonen brukte altså netto kr. 510 000 mindre enn den fikk stilt til disposisjon for sin virksomhet.

Utgiftene er 3,101 millioner kroner over budsjett, og inntektene 3,611 millioner kroner større enn forventet. Avviket – det bedre resultat – skyldes i hovedsak merinntekter av forskjellige brukerbetalingene.

Pasientbildet:

Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter opererer i et annet farvann enn for bare få år siden. Brukerbildet er blitt mer komplekst. I tillegg til de klassiske omsorgs- og pleieoppgaver, er utredning og medisinsk pasientbehandling på flere områder en del av de daglige funksjonene. Spesielt sykefaglig, er dette krevende.

Samhandlingsreformen trådte i kraft fra 1.1.12. Sykehusene skriver ut sine pasienter stadig raskere. For sykehjemmene, resulterer det i stor etterspørsel etter – og press på – plasser i korttidsavdelingene. Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter merker denne effekten godt.

Som følge av den demografiske utviklingen, er antall langtidspasienter dessuten på – og i lange perioder over – kapasitetsgrensen. Det rammer indirekte også korttidssegmentet – der det ikke blir den ønskede/nødvendige omløpshastighet på plassene.

Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter tok i mot alle utskrivningsklare sykehuspasienter i 2012. Det ble bare betalt for tre overliggerdøgn i løpet av året.

Grunnbemanning i spesielt korttidsenheten er lite robust.

Ressursbruk og dekningsgrad m.m. i institusjon, er i grove trekk på fylkes- og landsnivå:

	Rakkestad	Østfold	Norge
Dekningsgrader m.m.:			
Andel plasser avsatt til tidsbegrenset opphold,	32,4	21,2	16,4
Andel plasser i skjermet enhet - personer med demens,	16,2	28,1	23,2
Andel plasser avsatt til rehabilitering,	5,9	4,6	5,7
Andel plasser i enerom i pleie- og omsorgsinstitusjon,	88,2	89	93,2
Andel innbyggere under 67 år som bor på institusjon,		15,3	10,6
Andel innbyggere 67 - 79 år som bor på institusjon,	4,3	4,9	5,6
Andel innbyggere over 80 år som bor på institusjon,	12,1	12,2	13,8
Plasser i institusjon av innbyggere over 80 år,	16,4	15,8	18,4

Økonomi:			
Netto driftsutgifter pleie og omsorg - av totale utgifter,	34,7	34	31,7
Brutto driftsutgifter - pr. kommunal institusjonsplass,	823 441	1 013 816	959 213
Netto driftsutgifter aktivisering - av innbyggere over 18 år,	1 879	957	1 026

Prosent og kroner pr. enhet.

Personal:

Seksjons- og enhetsledere rapporterer om et høyt arbeidspress. Assisterende enhetsledere i korttids- og langtidsenhet, er viktige samarbeids- og støtteroller for institusjonsledelsen. De dekker flere oppgaver – blant annet innleie og hjelpeturnuser.

Veilederprogram for seksjonsleder og enhetsledere pågår.

Enhetsleder helhetlig demens er knyttet til sykehjemmet – jf. budsjett og økonomiplan.

Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter fokuserer på kompetansehevende tiltak. Interne og eksterne kurs er gjennomført.

Med hensyn til kompetanse i pleie og omsorg, ligger Rakkestad kommune svakt i overkant av regionale og nasjonale tall:

	Rakkestad	Østfold	Norge
Andel årsverk i brukerrettede tjenester - med fagutdanning, 12,	80	74	74
Andel årsverk i brukerrettede tjenester – vg. skole, 11,	45	42	42
Andel årsverk i brukerrettede tjenester - høyskoleutdanned, 11,	32	30	31

Prosent.

Dette er klart bedre tall enn i 2008 – 2010. Prioriteringene i 2010 – 2012 er uttrykk for en betydelig standardheving av helse- og omsorgssektoren i kommunen.

Sykehjemslegeressursene ble bygget ut i 2012. Dekningen er nå over gjennomsnittet for kommunene både regionalt og på landsplan:

	Rakkestad	Østfold	Norge
Legetimer pr. beboer i institusjon,	0,59	0,50	0,43
Årsverk leger pr. 1 000 plasser i institusjon,	14,7	13,3	11,2

Relativ andel og prosent.

Sykefraværet var stigende – 10,9 prosent i 2012 mot 8,4 prosent i 2011. Dette følges opp framover.

Andre tiltak:

Lyngen omsorgsboliger ble omgjort til nye sykehjemsplasser (12 stk.) på våren i fjor.

Elektronisk meldingsutveksling mellom kommunehelsetjenesten og fastlegene er etablert. Neste trinn er denne type kommunikasjon mellom kommunehelsetjenesten og Sykehuset Østfold.

Multidose er satt i verk fra oktober i fjor – ved langtidsenheten og demensenheten.

13 – Hjembaserte tjenester

Målsettinger:

- Dekke behovet for lovpålagte tjenester til ulike pasientgrupper – kompetanse- og ressursmessig.
- Sikre forsvarlig og riktig kvalitet i tjenestetilbudene.
- Sikre hjemmeboende demente og deres pårørende et forsvarlig og forutsigbart tjenestetilbud.
- Sikre forsvarlig bemanning – både med tanke tjenestekvalitet og personalforvaltning.
- Sikre kompetanse for å kunne imøtekomme brukernes behov.
- Bedre interne rutiner og retningslinjer.

Økonomi:

Seksjonens regnskaps- og budsjettall 2012:

Budsjett	Regnskap 2012	Rev. B-2012	Avvik	Oppr. B-2012
Netto regnskap/Netto budsjett	42 281	41 678	-603	39 744
Utgifter;				
Lønn	32 043	31 587	-456	30 758
Sosiale utgifter	9 762	10 016	254	9 226
Varer og tjenester, inngår i egen tjenesteproduksjon	4 539	1 288	-3 251	1 168
Varer og tjenester, erstatter egen tjenesteproduksjon	0	0	0	0
Overføringer	158	117	-41	117
Finansutgifter mv	204	194	-10	164
Sum utgifter	46 706	43 202	-3 504	41 433
Inntekter;				
Salgsinntekter	847	894	47	1 059
Refusjoner	3 536	630	-2 906	630
Overføringsinntekter	10	0	-10	0
Finansinntekter mv	32	0	-32	0
Sum inntekter	4 425	1 524	-2 901	1 689
Antall ansatte	89,00			
Antall årsverk	60,62			

Netto utgifter ble på 42,281 millioner kroner – mot budsjettet 41,678 millioner kroner. Seksjonen brukte altså kr. 603 000 mer enn den fikk stilt til disposisjon for sin virksomhet.

Utgiftene er 3,504 millioner kroner over budsjett, og inntektene var 2,901 millioner kroner større enn forventet. Netto merutgifter skyldes i hovedtrekk omsorgslønn, inkluderende arbeidsliv (tiltak) og inntektssvikt i hjemmehjelpsordningen.

Brukerbildet:

Også hjembaserte tjenester opererer i et noe annet farvann enn for bare få år siden. Større pasientgrunnlag, mer komplekse lidelser og en økende etterspørsel etter avanserte omsorgs- og behandlingstjenester, krever kompetanseheving, tjenesteutvikling og i tillegg økonomisk vekst i seksjonen.

Hjembaserte tjenester tar i mot og oppfyller kommunens forpliktelser for utskrivningsklare pasienter fra sykehusene – i samsvar med avtale mellom Sykehuset Østfold og kommunene. Seksjonen står i store trekk overfor de samme utfordringer som Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter på dette området.

Ressursbruk og dekningsgrad m.m. i hjembaserte tjenester, er jevnt over i overkant av fylkes- og landsnivået:

	Rakkestad	Østfold	Norge
Økonomi:			
Netto driftsutgifter pleie og omsorg - av totale utgifter,	34,7	34	31,7
Tjenester til hjemmeboende - andel av nto. driftsutgifter pleie og omsorg,	55,9	54,5	49,4
Brutto driftsutgifter - pr. mottaker av hjemmetjenester,	168 899	231 676	214 268
Dekningsgrader:			
Mottakere av hjemmetjenester - 0 - 66 år - pr 1 000 innbyggere,	42	22	20
Mottakere av hjemmetjenester - 67 - 79 år - pr 1 000 innbyggere,	93	70	74
Mottakere av hjemmetjenester - over 80 år - pr. 1 000 innbyggere,	348	334	341
Andel mottakere av hjemmetjenester - høyt bistandsbehov (over 67 år),	13,1	14,6	12,1
Andel beboere - bolig med heldøgns bemanning,	26,9	40,5	49,1

Prosent og kroner.

Personal:

Seksjons- og enhetsledere rapporterer om et høyt arbeidspress. Assisterende enhetsledere er viktige støtte- og samarbeidsroller for seksjonsledelsen. De tar seg av flere oppgaver.

Også i fjor var ubesatte helgestillinger, ferieavvikling og annet fravær dekket av både eget personell og kjøp av tjenester fra privat bemanningsbyrå. Bonusordningen for de faste ansatte i ferietiden ble opprettholdt.

Sykefraværet er stigende – 10,9 prosent i 2012 mot 9,3 prosent i 2011. Dette blir fulgt nært opp i 2013.

Kompetansetiltak er prioritert – for eksempel «Kompetanseløftet 2015», Demensomsorgens ABC, fagkurs, forflytningsteknikk, medikamenthåndtering og brannvern.

Med hensyn til kompetanse i pleie og omsorg, ligger Rakkestad kommune svakt i overkant av regionale og nasjonale tall:

	Rakkestad	Østfold	Norge
Andel årsverk i brukerrettede tjenester - med fagutdanning, 12,	80	74	74
Andel årsverk i brukerrettede tjenester – vg. skole, 11,	45	42	42
Andel årsverk i brukerrettede tjenester - høgskoleutdannet, 11,	32	30	31

Prosent.

Tiltak:

Helsehusveien – 10 nye omsorgsboliger som erstatter Lyngen omsorgsboliger – ble tatt i bruk i 2012.

Multidose iverksatt mot slutten av året.

Hjembaserte tjenester deltok i pilotprosjektet «Nødnett» og er nå involvert i «Helsenett» (elektronisk meldingsutviklingsprosjekt).

14 – Bo- og aktivitetstjenester

Målsettinger:

- Sikre forsvarlig tjenestetilbud.
- Sikre forsvarlig bemanning – med tanke på kvalitet og personalforvaltning.
- Rekruttere og beholde fagpersonell.
- Tilstrekkelig med boliger for personer med utviklingshemming.
- Legge til rette for eldre utviklingshemmede som ikke lenger kan nyttiggjøre seg dagtilbud utenfor hjemmet (Rakkestad Dagsenter og ASVO Rakkestad AS).
- Som ledd i bekjempelse av vold og trusler om vold bør ansatte få opplæring i Marthe Meo metoden.

Økonomi:

Seksjonens regnskaps- og budsjettall 2012:

Budsjett	Regnskap 2012	Rev. B-2012	Avvik	Oppr. B-2012
Netto regnskap/Netto budsjett	31 814	33 300	1 486	30 262
Utgifter;				
Lønn	29 462	28 590	-872	25 377
Sosiale utgifter	9 923	8 824	-1 099	7 742
Varer og tjenester, inngår i egen tjenesteproduksjon	774	878	104	862
Varer og tjenester, erstatter egen tjenesteproduksjon	0	0	0	0
Overføringer	96	69	-27	69
Finansutgifter mv	44	23	-21	27
Sum utgifter	40 299	38 384	-1 915	34 077
Inntekter;				
Salgsinntekter	1 259	125	-1 134	125
Refusjoner	7 226	4 958	-2 268	3 689
Overføringsinntekter	0	0	0	0
Finansinntekter mv	0	0	0	0
Sum inntekter	8 485	5 083	-3 402	3 814
Antall ansatte	103,00			
Antall årsverk	52,82			

Netto utgifter ble på 31,814 millioner kroner – mot budsjettet 33,300 millioner kroner. Seksjonen brukte altså 1,486 millioner kroner mindre enn den fikk stilt til rådighet for sin virksomhet.

Utgiftene ble 1,915 millioner kroner over budsjett, og inntektene 3,402 millioner kroner større enn forutsatt. I hovedsak er det høyere refusjon til ressurskrevende tjenester som genererer det positive resultatet.

Brukerbildet:

Antall brukere med vedtak om tjenester er stabilt.

Gjennomsnittsalderen i brukergruppen er voksende. Flere er nå over 67 år. De nyttiggjør seg ikke lenger på samme måte aktivitets- og jobbtildbudene. Noen sliter dessuten med sykdom, og holder seg av den grunn hjemme.

Denne utviklingen er både kompetanse- og kvantitativt personellkrevende.

Det er ventelister på boliger til yngre utviklingshemmede.

Bo- og aktivitetstjenester tok over en bolig for mindreårige flyktninger (Mjørudgata) fra 01.09.12, og senere også større ansvar for brukere med behov for heldøgns tjenester fra familiesenter. Dette var personal- og driftsmessig utfordrende.

I 2012 ble det tatt inn en ny bruker i bofellesskap og en ny bruker på dagsenteret.

Nøkkeltall for Bo- og aktivitetstjenester (2010):

	2010
Kompetansesammensetning:	
Vernepleiere/sykepleiere,	27,7
Fagarbeidere,	58,5
Assistenten/studenter,	13,9
Andre indikatorer og dekningsgrader:	
Antall personer med diagnose utviklingshemmet,	78
Antall personer som mottar tjenester fra BOAK,	46
Antall utviklingshemmede som venter på kommunal bolig,	9
Antall eldre som ikke nyttiggjør seg jobb- eller aktivitetstilbud,	6

Prosent.

Personal:

Bo- og aktivitetstjenesters bemanning er fortsatt stabil. Søkere til utlyste stillinger hadde jevnt over god fagkompetanse.

Det er gjennomført kompetansehevede tiltak blant de ansatte.

Med hensyn til kompetanse i pleie og omsorg, ligger Rakkestad kommune svakt i overkant av regionale og nasjonale tall:

	Rakkestad	Østfold	Norge
Andel årsverk i brukerrettede tjenester - med fagutdanning, 12,	80	74	74
Andel årsverk i brukerrettede tjenester – vg. skole, 11,	45	42	42
Andel årsverk i brukerrettede tjenester - høyskoleutdannet, 11,	32	30	31

Prosent.

Bo- og aktivitetstjenester veileder etter «Marthe Meo metoden» - for å forebygge og håndtere vold og trusler om vold mot personalet. Også i fjor ble mange slike hendelser rapportert (73).

Sykefraværet var stigende – 6,1 prosent i 2012 mot 5,1 prosent i 2011.

15 – Teknikk, miljø og landbruk

Målsettinger:

- Utarbeide/revidere og gjennomføre planer innen miljø og landbruk.
- Førstelinjetjeneste – bistand til landbruksnæringen.
- Utøve plan- og byggesaksbehandling i tråd med gjeldende lover og regelverk.
- Sikre trafikanter tilfredsstillende framkommelighet på kommunale veier.
- Verdisikring av kommunens bygningsmasse.
- Tilfredsstillende vannforsyning og avløpsrensing etter gjeldende lover og forskrifter.
- Tilfredsstillende renovasjonsordning eller gjeldende lover og forskrifter.

Økonomi:

Seksjonens regnskaps- og budsjettall 2012:

Budsjett	Regnskap 2012	Rev. B-2012	Avvik	Oppr. B- 2012
Netto regnskap/Netto budsjett	32 955	33 404	449	23 742
Utgifter;				
Lønn	20 015	20 194	179	19 756
Sosiale utgifter	7 231	7 411	180	5 960
Varer og tjenester, inngår i egen tjenesteproduksjon	45 974	35 834	-10 140	31 681
Varer og tjenester, erstatter egen tjenesteproduksjon	7 455	7 782	327	7 557
Overføringer	5 945	5 142	-803	4 610
Finansutgifter mv	26 273	25 485	-788	26 355
Sum utgifter	112 893	101 848	-11 045	95 919
Inntekter;				
Salgsinntekter	49 176	50 102	926	50 102
Refusjoner	29 167	17 030	-12 137	20 763
Overføringsinntekter	254	0	-254	0
Finansinntekter mv	1 342	1 311	-31	1 311
Sum inntekter	79 939	68 443	-11 496	72 176
Antall ansatte	53,00			
Antall årsverk	48,91			

Netto utgifter ble på 32,955 millioner kroner – mot budsjettet 33,404 millioner kroner. Seksjonen brukte dermed kr. 449 000 mindre enn den fikk stilt til disposisjon for sin virksomhet.

Utgiftene var 11,045 millioner kroner over budsjett, mens inntektene ble 11,496 millioner kroner større enn forventet. Det er positivt avvik for areal/byggesak/landbruk, gatelys og vann/avløp/renovasjon med 1,600 millioner kroner, mens det for eiendom og teknisk drift ble merutgifter for vel 1,0 millioner kroner.

Budsjettet ble på økt med til sammen ca. 2,600 millioner kroner i tertialrapportene.

Tjenestebildet:

Teknikk, miljø og landbruk har mange og store oppgaver, og det er høye forventninger til tjenesteytelser internt i virksomheten og ekstern i omgivelsene. Samtidig er ressursene begrensede – så vidt knappe at de ikke en gang finansierer det som er seksjonens løpende utgifter. I den situasjonen er det vanskelig å oppfylle produktivitets- og produksjonsmålene.

Serviceinnstilling er god og tjenestenivå høyt, men som følge av rammebetingelsene er enhetene for ofte på distanse i forhold til sine oppgaver.

Areal og byggesak:

Byggesak har 1,5/2,0 årsverk. På grunn av interne prosjekter var 0,5 årsverk vakant i oktober – desember 2012. Av den grunn økte også behandlingstiden på byggesaker betydelig.

Tabellen viser gjennomsnittlig saksbehandlingstid for reguleringsplaner og oppmålingsaker:

	Rakkestad	Østfold	Norge
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid - vedtatte reguleringsplaner,	262		
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid - oppmålingsforretning,	90	65	66

Kalenderdager.

I Rakkestad Kommunale Skoger var det ikke hogst i 2012. Utbyttet – ca. 1,600 millioner kroner – er erstatning fra frivillig fredning av skog.

Rakkestad kommune er på etterskudd med vannmiljøplanen. Det blir tema for en egen melding til politisk nivå i 2013.

Eiendom:

Rakkestad kommune har stor bygningsmasse – mer enn 50 000 kvadratmeter.

Kommunale boliger pr. 1 000 innbyggere er 35 prosent over fylkes- og landsgjennomsnittet:

	Rakkestad	Østfold	Norge
Kommunale boliger pr. 1 000 innbyggere,	30	20	20

Prosent.

Dette er ressurskrevende.

Rammene for forvaltning, drift og vedlikehold av bygningene er små og på flere felt på grensen til det uforsvarlige.

I 2012 ble det bevilget ekstraordinære ressurser til vedlikehold og renhold av bygg. De er brukt i samsvar med forutsetningene – blant annet hovedrengjøringer og utstyrs- og materialfornyelser på ulike anlegg.

Energiforbruket ligger på eller svakt i overkant av gjennomsnittet for kommunale bygg i fylket og landet.

Kommunal teknikk:

Det er to ingeniører i enheten – noe som er lite til å løse driftsoppgaver, forvaltningssaker og investeringsprosjekter.

Tabellen viser utviklingen i vannproduksjonen fra 2006 – 2012:

	2006	2008	2010	2012
Industri,	267 619	349 284	350 494	264 069
Husholdning,	496 754	470 487	445 387	446 041
Sum,	764 373	819 771	795 881	710 110
Vannforbruk pr. person pr. døgn,	324	307	290	291

Kubikkmeter pr. år.

Etterspørselen etter vann faller, og spesielt i industrien går forbruket ned. Det kulminerer for alvor ca. 1.4.14 – når Nortura flytter produksjonsanlegget sitt til Hærland.

Årsgebyrene vil skyte i været.

Tabellen viser mengde behandlet avløpsvann 2006 – 2012 i kommunen totalt og på de ulike renseanleggene:

	2006	2008	2010	2012
Bodahl renseanlegg,	779 836	596 750	725 568	838 100
Kirkeng renseanlegg	24 054	24 234	19 771	17 200
Østbygda renseanlegg,	4 896	4 565	5 861	3 712
Rudskogen renseanlegg,			640	1 600
Sum,	808 786	625 549	751 840	860 612
Renset avløpsvann pr. person pr. døgn,	353	180	262	389

Kubikkmeter pr. år.

De samme vurderingene gjør seg gjeldende for avløp som for vann.

Tabellen viser avfallsmengder i Rakkestad kommune 2008 – 2012:

	2008	2010	2012
Husholdning, papp, papir, drikkekartong og bølgepapp,	4 242	2 049	2 083
Glass, metall fra glass og jern og metall,	154	143	163
Trevirke	343	295	205
Impregnert trevirke,	20	28	28
Farlig avfall,	39	37	37
Landbruksplast,	34	51	55
Grovavfall/næringsavfall,	781	475	503
Gips,			11
Hageavfall	174	248	240
EE-avfall,	110	115	89
KFK-holdige kuldemøbler - inngår i EE-avfall			
Sum,	5 897	3 441	3 414

Mengder i tonn.

Bortsett fra husholdningsavfall (forbrenning), impregnert trevirke (deponi) og grovavfall og næringsavfall (deponi/sortering), blir alt levert avfall på en eller annen måte gjenvunnet.

Samlet avfallsmengde har gått ned i 2008 – 2012.

Teknisk drift:

Rakkestad kommune har store utfordringer på vei- og samferdselsområdet. Det blir relativt sett brukt lite penger på vedlikehold og drift av veiene:

	Rakkestad	Østfold	Norge
Brutto driftsutgifter pr. km. Kommunal vei,	59 622	123 575	118 380
Brutto driftsutgifter pr. innbygger - kommunal vei,	743	777	1 006
Andel kommunale veier uten fast dekke (prosent),	57,1	16,3	30,5
Utgifter til veibelysning - pr. km. Kommunal vei,	21 865	17 672	16 059
Brutto investeringer i kommunal vei - pr. innbygger,	802	352	629

Kroner og prosent.

Bare 42,9 prosent av veiene har fast dekke – mot 83,7 prosent i Østfold og 69,5 prosent på landsbasis. Det er vedlikeholds- og driftskrevende.

Investeringene på veiene er derimot høye. Over tid kan det forbedre totalbildet på området.

Tiltak:

Revisjon av landbruksplan – iverksatt i desember 2012.

Tiltaksstrategier i landbruket – prioritering av SMIL- og NMSK-midler – ble ferdigstilt i 2012.

Opprettelse av digitalt planregister – ikke gjennomført på grunn av ressursmangel.

En oljetank ble sanert i fjor. Resterende tanker blir fjernet i forbindelse med utbyggingen av fjernvarme og realisasjonen av nye byggeprosjekter.

Hovedplan for avløp er startet opp.

Det er ikke formålstjenlig for kommunen å kjøpe inn el-biler ved utskifting av eldre biler.

Trafikksikkerhetstiltak – fylkes- og riksveier – er spilt inn til henholdsvis Regional og Nasjonal Transportplan.

På grunn av ressursmangel er reguleringsplanprosessen for nye gravplass ved Rakkestad kirke ikke satt i gang.

16 – Investeringer

Investeringsbudsjettet ble vedtatt med en brutto ramme på 103,245 millioner kroner, men ble etter revisjonene – pr. 30.4. og 31.8. – redusert til 88,195 millioner kroner.

Rene investeringsprosjekter utgjør 75,025 millioner kroner (31.8.), og finansielt pregede disposisjoner 13,170 millioner kroner.

Investeringsregnskapet er gjort opp i balanse – brutto utgifter og inntekter på kr. 78 329 644.

Investeringer:

	Regnskap	Revidert budsjett	Opprinnelig budsjett
Rakkestad sentrum - tiltak,	0	0	2 250 000
Økonomi-, lønns- og personalsystem,	691 949	800 000	675 000
IKT - Felles,	1 695 254	1 750 000	1 750 000
IKT - Skole,	536 434	600 000	600 000
IKT - Skole - PC'er åttende trinn,	200 000	200 000	200 000
Kirkeng skole,	187 238	250 000	500 000
Rakkestad ungdomsskole,	13 006 897	13 000 000	14 000 000
Byggekllossen barnehage - personal- og arbeidsmiljøtiltak,	3 190 553	3 100 000	2 500 000
Rakkestad kulturhus,	12 504 583	11 000 000	1 500 000
Rakkestad familiesenter,	4 100 581	4 500 000	14 000 000
Lyngrabben tilrettelagte boliger,	0	0	3 500 000
Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter (Lyngen),	6 457 179	7 000 000	30 000 000
* Kontortiltak leger og egne lokaler,	4 250 281	2 500 000	0
* Kontortiltak leger og egne lokaler,	873 170	0	0
* Uspesifiserte tiltak	0	2 750 000	0
* Kommunale bygninger - påkostninger,	2 387 825	2 500 000	2 500 000
Kommunale lekeplasser,	248 924	250 000	250 000
Kommunale veier og bruer - inkl. veinavn,	5 603 294	5 000 000	5 000 000
Fladstad boligområde - refusjoner,	0	0	1 300 000
Vann- og avløpsinvesteringer,	2 790 723	3 250 000	5 000 000
Telefoniprojekt,	106 336	125 000	0
Os skole,	3 946 061	3 000 000	0
Omsorgsboliger - Helsehusveien 5,	2 803 686	1 250 000	0
Kolbjørnsviksjøen badeplass,	229 235	0	0
Skaterampe,	1 712	0	0
Gang- og sykkelvei - Prestegårdsskogen Boligområde,	443 065	375 000	0
Boligtiltak - Bemannet bolig,	0	0	2 000 000
Bil - Hjembaserte tjenester,	355 000	275 000	0
Kjøp av utleieboliger,	4 046 699	3 750 000	0
Elle Melle barnehage - kjøp og påkostninger,	4 697 205	4 400 000	0
Kirkeng barnehage - utvidelse,	505 954	500 000	0
Gangvei - Rudskogen Næringsområde,	298 430	300 000	0
Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter - Hovedplan,	535 381	1 000 000	0
Investeringstilskudd - Rakkestad Kirkelige Fellesråd,	1 019 869	1 100 000	0
Erstatninger - Prestegårdsskogen Boligområde,	511 594	500 000	0
Utgifter ved salg av eiendommer,	104 532	0	0
Sum,	78 329 644	75 025 000	87 525 000

Finansiering:

	Regnskap	Revidert budsjett	Opprinnelig budsjett
Ubundet kapitalfond,	0	0	0
Disposisjonsfond,	0	0	0
Lån,	66 000 000	66 000 000	49 229 000
Salgsinntekter,	1 652 700	3 184 000	18 580 000
Tilskudd/Overføringer,	4 193 631	0	10 500 000
Momsrefusjoner,	6 483 313	5 841 000	9 216 000
Sum,	78 329 644	75 025 000	87 525 000

*Tiltakene sees regnskaps- og budsjettmessig under ett.

Rakkestad kommune investerte i fjor nesten 2,5 millioner kroner i IT-utstyr og IT-parken som en helhet. Derav utgjør skoleprosjekter ca. kr. 750 000. Dette samsvarer med budsjettet.

Rakkestad ungdomsskole – «E-Blokka» – er ferdigstilt for ca. 13 millioner kroner.

Byggekllossen barnehage ble påbygd for 3,2 millioner kroner. Det omfatter i hovedtrekk personal- og arbeidsmiljøbequemmeligheter.

Rakkestad kommune investerte ca. 12,5 millioner kroner i kulturhuset. Samtidig utgjør driftsdelen av tiltaket ca. 2 millioner kroner – slik at de samlede påkostninger på bygget beløper seg til nesten 15 millioner kroner i 2012. Det dreier til dels om reetablering av lokalene etter brannen, og for øvrig om modernisering og standardheving av anlegget.

På høstparten f.å. ble Rakkestad familiesenter iverksatt. Prosjektet ferdigstilles mot slutten av 2013.

Rakkestad kommunestyre besluttet å bygge om og leie ut ca. halvparten av første etasje i Rådhusveien 1 til Rakkestad legesenter. Som et ledd i denne prosessen, flyttet også økonomikontoret til i leide lokaler i underetasjen i Rådhusveien helsesenter. I juli og august (f.å.) ble arealene klargjort for sitt nye formål.

Hjembaserte tjenester er fra 1.8.12 lokalisert i Bankgården Rakkestad – fordi Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter i de nærmeste årene blir modernisert og utvidet.

Tiltakene kostet ca. 5 millioner kroner – noenlunde overensstemmende med det som totalt sett var satt av til formålene.

Rakkestad kommune påkostet veier og bruer med til sammen 5,603 millioner kroner. Det er ca. kr. 600 000 mer enn budsjettet.

Bruene Honningen (Berg – Glørud) og Kåtorp (Stalsberg – Kåtorp) er ferdig rehabilitert, mens Skjørtoorp bru ble begynt og blir ferdigstilt i 2013. Dette er viktige kommunale tiltak.

Halve veistrekningen Førrisdahl - Øverby er gjennomført. Prosjektet fullføres i 2013.

Rakkestad kommune overtar til 1.7.13 gang- og sykkelvei til Prestegårdsskogen Boligområde. Anlegget er forskottet av Steinar Levernes AS. Det ble gjennomført i fjor.

«Veinavnprosjektet» er i gang, og fortsetter utover i økonomiplanperioden.

Lekeplasser er samsvarende med budsjettet og økonomiplanen.

Det ble anskaffet driftsnødvendig utstyr – feiekost og kantklipper – for kr. 650 000.

Kommunale bygninger omfatter flere relativt små tiltak. Ingen store prosjekter ble finansiert av denne bevilgningen.

Til vann- og avløpsinvesteringer gikk med 2,790 millioner kroner – noe som er kr. 460 000 mindre enn budsjettet. Bodahl Renseanlegg var prioritert i 2012.

Os skole gjelder skolekjøkkenet og spesielt «Basen».

Elle Melle Barnehage omfatter kjøp av og nødvendige påkostninger på bygget.

Kirkeng barnehage er de midlertidige lokalene i Degernes helse- og velferdssenter – som sannsynligvis blir brukt til barnehageformål også i 2013 – 2014.

Rakkestad kommune betalte erstatninger på kr. 511 000 i forbindelse med Prestegårdsskogen Boligområde og gang- og sykkelvei fram til feltet.

17 – Økonomi og finans

Tabellen viser økonomiske og finansielle nøkkeltall 2008 – 2012:

År	2012	2011	2010	2009	2008
----	------	------	------	------	------

Frie inntekter					
Skatter	146 567	134 407	145 720	140 499	129 625
Eiendomsskatt,	11 613				
Inntekstutjevnenende tilskudd,	27 160	28 032	23 085	18 675	25 558
Rammeoverføringer,	198 186	182 753	119 591	108 318	88 423
Sum	383 526	345 191	288 396	267 492	243 606

Ikke formålsbestemte tilskudd:					
Integreringstilskudd,	3 124	5 382	7 372	9 067	6 584
Rente- og avdragskompensasjon,	2 679	2 976	2 905	3 919	4 415
Sum,	5 803	8 358	10 277	12 985	10 999

Rente- og avdragsutgifter:					
Renteutgifter,	18 127	18 383	18 101	18 187	24 548
Renteinntekter/utbytte,	6 432	7 213	6 026	6 301	12 254
Netto renteutgifter,	11 695	11 169	12 075	11 886	12 295
Avdrag på lån,	14 008	13 047	12 580	12 485	12 291
Sum rente- og avdragsutgifter,	25 703	24 216	24 655	24 371	24 586

Fonds:					
Disposisjonsfond,	18 038	19 713	16 997	14 884	18 470
Bundne driftsfond,	13 729	14 207	13 719	10 299	9 481
Ubundne kapitalfond,	1 924	1 924	295	1 716	4 668
Bundne kapitalfond,	10 816	8 339	5 565	8 869	9 550
Sum,	44 507	44 183	36 575	35 768	42 169

Kroner.

Lånegjeld:					
Lånegjeld per 01.01.11,	469 148	434 672	433 588	425 509	441 617
Avdrag,	-16 113	-15 075	-22 445	-14 996	-23 208
Nye låneopptak,	76 000	49 550	23 530	23 075	7 100
Lånegjeld per 31.12.11,					
Lånegjeld per 31.12.11,	529 035	469 148	434 672	433 588	425 509
Lån til videre utlån,					
Lån til videre utlån,	55 019	47 124	42 712	47 577	50 089
Investeringslån,					
Investeringslån,	474 016	422 024	391 960	386 010	375 420
Investeringslån per innbygger,					
Investeringslån per innbygger,	60 307	54 823	51 567	51 352	50 083
Innbyggere,					
Innbyggere,	7 860	7 698	7 601	7 517	7 496

Kroner – Innbyggere.

I 2008 – 2012 vokste de frie inntektene – skatter, inntektsutjevnenende tilskudd og rammeoverføringer – sterkt. Eksklusive eiendomsskatt, er stigningen for hele perioden på 39,03 prosent. Det gir et nominelt gjennomsnitt på 9,75 prosent pr. år.

Eiendomsskatt utgjorde 11,613 millioner kroner. Ordningen var ny i 2012.

Integreringstilskudd faller – fordi kommunen i et par år nå ikke har bosatt nye flyktninger.

Også for rente- og avdragskompensasjon på forskjellige bygg går nedover. Det skyldes det vedvarende lave rentenivået i samfunnet.

Rente- og avdragsutgifter holder seg relativt stabile – 24 – 26 millioner kroner hvert år – trass i høyt investeringsnivå og store låneopptak over lengre tid. Det endrer seg når rentene etter hvert kryper oppover igjen.

Rakkestad kommune har en høy andel faste renter på lånegjelden – for å holde økonomisk og finansiell stabilitet over tid. Bindingene strekker seg fra et – ti år, og er ment å begrense variasjoner i rentenivået på relativt lang sikt.

Jevnt over er det faste renter på 75 – 80 prosent av låneporteføljen.

Fonds er i samme størrelsesorden som i 2011 – knappe 45 millioner kroner.

Rakkestad kommune har disposisjonsfond på 18,038 millioner kroner – som har som primært formål å jevne ut utgifts- og inntektsvariasjoner innenfor år, og deretter være en finansieringskilde for drifts- og investeringsprosjekter av ulikt slag. Det er altså både et redskap for å ta hånd om kortsiktig utgiftsvekst og inntektssvikt, og et uttrykk for den økonomiske handlefriheten og soliditet som kommunen har.

Disposisjonsfond er for lave – 3,3 prosent av brutto driftsutgifter. Tilsvarende tall for Østfoldkommunene er 3,0 prosent og landet 5,0 prosent.

Premieavviket er nå større enn disposisjonsfondet – hvilket er en klar indikator på at likviditeten er mer presset. Det er ikke lenger sikkert at kommunen klarer seg uten kassekreditt/driftskreditt over tid.

Tabellen er en oversikt over driftsregnskapet og driftsbudsjettet 2012:

Områder	Regnskap	Budsjett	Avvik
Rådmannens team	5 740	3 370	-2 370
Kommunikasjon og service	24 947	24 930	-17
Utvikling og beredskap	14 431	15 883	1 452
Økonomi	6 101	6 218	117
NAV	22 569	22 462	-107
Skole	76 636	77 529	893
Barnehage	37 805	38 778	973
Kultur	8 786	9 453	667
Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter	37 889	38 399	510
Hjembaserte tjenester	42 281	41 678	-603
Bo- og aktivitetstjenester	31 814	33 300	1 486
Familiesenter	36 092	36 719	627
Teknikk, miljø og landbruk	32 955	33 404	449
Næring og sysselsetting	1 770	2 867	1 097
Trossamfunn	5 638	5 546	-92
Rammetilskudd, skatt, eiendomsskatt	-383 526	-382 100	1 426
Andre frie inntekter	-6 586	-5 818	768
Renter, avdrag, utbytte og plasseringer	26 810	26 199	-611
Avskrivninger	-21 847	-21 847	0
Fondsbruk/-avsetninger og likviditetsreserve	-427	-536	-109
Overskudd 2012	6 556	0	-6 556
Overskudd 2011 avsatt disposisjonsfond	6 434	6 434	0

Tusen kroner.

Rådmannen går inn for å avsette overskuddet fra i fjor til disposisjonsfondet.

Tabellen viser utviklingen i netto driftsresultat – overskudd på driftsregnskapet – fra 2009 – 2012:

	2012	2011	2010	2009
Netto driftsresultat - i prosent av brutto driftsinntekter,	1,0	1,6	1,8	2,2

Prosent.

Størrelsen faller. Det forteller om svakere regnskapsbalanse og økonomisk handlefrihet. Årsakene er store utvidelser av tjenesteytelsene og tilbudene spesielt i skole og helse og omsorg i 2010 – 2012.